

Taxa postala
plátó in
No. **ROMANIA**

1. L. UPOSTA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Bazin L. Pop. Államárak: 32. Kétszámú: 6. Hír- és hírlapok: 6. Hír- és hírlapok: 6. Hír- és hírlapok: 6.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Szombat, 1937. május 8.

5697. ÉV. IJAR 27. XX. ÉVF. 103. SZAM

A Hindenburg katasztrófiája a lakehursti repülőtéren

Közvetlenül leszállása előtt felrobbant és lezuhant a modern repülőtechnika legnagyobb léghajója

Negyvennyolc halottja van a szerencsétlenségnek. A tömegtragédia megrázó részletei

Dr. Eckener szerint szabotázs idézte elő a Hindenburg katasztrófiáját

NEWYORK, május 7. Csütörtök este 7 óra 20 perckor, romániai időszámítás szerint pontban éjfélkor megrázó tömegtragédia történt a lakehursti repülőtéren. A Hindenburg-léghajó, amely a modern repülőtechnika legnagyobb alkotása volt, a repülőtérről való leszállása előtt felrobbant és 100 méter magasságból lezuhant. A gép amely rendszeres utasszállító szolgálatot teljesít Friedrichshafen és Newyork között, a Zeppelin légiforgalmi társaság legmodernebb gépe volt, mely ezuttal a személyzettel együtt kilencvenkilenc utast vitt fedélzetén. A borzalmas méretű katasztrófiának az utasok fele esett áldozatul. A Hindenburg tragédiája nagy mértékben elrettent Amerikában, de elsősorban Németországban, ahol a szerencsétlenség híre ugyszólván gyászbaborította a birodalmat. A Hindenburg katasztrófiájáról alábbi részletes tudósításunk számol be:

Nagy nézősereg szemeláttára felrobban a Hindenburg

Newyork, május 7. Szeles, kedvezőtlen időben érkezett az óriásléghajó a lakehursti légi kikötő fölé. A tágas repülőtéren sok száz ember tolongott és várta a levegő óriását, mely az egyre erősödő szél miatt nem tudott érkezése pillanatában kikötni. Több mint egy óráig keresztül keringett a Hindenburg a repülőter felett, hogy a szél enyhülését megvárja. Alig száz méternyire a föld fölött repült a gép és fedélzetéről utasai jókedvűen integettek a repülőtéren várakozó ismerőseiknek és rokonaiknak.

Lángbaborul a levegő óriása

Amikor az idő kiderült és a szél ereje is enyhült, a léghajó személyzete megkezdte az előkészületeket a kikötésre.

Egyszer csak a gondola hátsó részében robbanás történt és a várakozó emberek nagy rémületre néhany pillanat alatt a léghajó teste lángtengerbe borult. A következő pillanatban az égő gép zuhanni kezdett és borzalmas robajjal a repülőtérről zuhant.

A várakozók között leirhatatlan pánik tört ki. A repülőter parancsnoksága azonnal rendet vont az égő gép köré és haladéktalanul megkezdte a mentőmunkálatokat.

A gép zuhanása pillanatában három utas ugrott ki a gondola ablakain. A többi utasokat a romok alól kellett kimentenie az azonnal a helyszínre vonult katonaságnak és mentőcsapatoknak. A mentőcsapatok a romok mellett három borzalmasan összeégett, felismerhetetlen holttestet találtak. A newyorki kórházak több mentőautója sietett a helyszínre és résztvettek a mentési munkálatokban az első filadelfiai század katonái is. A rendőrség rádióán át közvetített rádiója egész Newyork közegészségügyi apparátusát mozgósította. Orvosok és ápolók repülőgépen érkeztek az égő léghajóhoz.

Megkezdik a mentést

A mentőmunkálatok során reggel 4 óráig 37 halottat emeltek ki a romok alól. Nyolc utast és a személyzet hét tagját sikerült eddig az időpontig megmenteni. A megmenekülték között van Max Pruss kapitány, a hajó parancsnoka, Lehmann kapitány, aki Pruss parancsnok technikai tanácsosa volt és azért kísérte a kapitányt, mert ez most irányította az első alkalommal a léghajó óceánitai útját. Megmenekült Morris Nelson ezredes, az Egyesült Államok volt svédországi követe is. A hajnali órákban a lakehursti kórházba 31 súlyos sebesültet szállítottak be.

Reggel 9 óra 30-kor kiadott jelentés szerint a léghajó 39 utasa közül 20, a személyzet hatvan tagja közül 44 menekült meg.

Délután 11 órakor a jelentés 37 halottról és eltűnről, két, a kórházban meghalt sebesültől, 42 élve megmenekült utasról és a személyzet 24 életbenmaradt tagjáról számol be.

A két parancsnok súlyos állapotban a lakehursti kórházban fekszik és felépülésükhöz kevés a remény. A jelentések még nem közlik az áldozatok teljes számát.

Az amerikai légügyi minisztérium bejelentése szerint az áldozatok száma 13.

A Hindenburg katasztrófiájának híre a késő éjszakai órákban érkezett Berlinbe, amikor a rádióállomások már befejezték műsoradásukat. Így a hírt nem közölhették azonnal a nyilvánossággal. Hitler kancellárt, aki éppen Kielből, Göring, Göbbels és a komány több tagjának kíséretében, érkezett vissza a fővárosba, rögtön értesítették a szerencsétlenségről.

Mi okozta a katasztrófát

Amerikai légügyi körökben, ahol a katasztrófa óriási konsternációt keltett, azonnal elrendelték a vizsgálat megindítását a szerencsétlenség okainak megállapítására.

A robbanás rendkívüli erejű volt és másodpercek alatt pusztította el az egész léghajót.

Az első percekben csak feltételekre támaszkodtak. Azonnal nyilvánvaló volt azonban, hogy a szerencsétlenség okát abban kell keresni, hogy

a léghajó burkát nem héliumgázzal, hanem hidrogénnel töltötték meg és a könnyen robbanó hidrogén pusztította el a Hindenburgot.

A szakértői vizsgálat azt véleményezi, hogy a robbanást a hidrogén és a kék-gáz összekeveredése idézte elő, ami rettenetes erejű detonációt okoz. Ezt az összetételt az Egyesült Államokban már régen nem alkalmazták, bár az amerikai léghajókon soha hasonló szerencsétlenség nem fordult elő. Három esetben is történt már amerikai léghajókkal szerencsétlenség, de ezek a balesetek építkezési hibák miatt történtek.

Copeland, a szenátus légügyi bizottságának elnöke azonnal szakértőbizottság összeállítását indítványozta, mely már el is indult a helyszínre. Ugyanekkor Németországban is megalakult a szakértőbizottság, amely még a pénteki nap folyamán elindul Amerika felé.

Nem volt deviza a hélium vásárlására

Az amerikai szakértők között állandó megbeszélés folyik a szerencsétlenség okairól. Egybehangzó az a vélemény, hogy a szerencsétlenséget a hidrogén használata okozta. A lapok emlékeztetnek arra, hogy dr Eckener léghajójának első útjának alkalmával megfelelő mennyiségű héliumot akart lekötöni a léghajó állandó járatai számára,

de a német kormány nem akarta megadni az üzlet megkötéséhez szükséges devizákat.

A hélium nyersen nem fordul elő Németországban, ipari előállítása pedig igen költséges. Amerikában és Kanadában vannak ter-

més héliumforrások és dr Eckener ezekkel a héliumforrásokkal folytatott tárgyalásokat. A megbeszélések meghiúsulása következtében a Zeppelin-társaság léghajói azóta is hidrogént használnak.

Von Meister, az American Zeppelin Company alelnöke nyilatkozatot adott, amelyben két lehetőségre mutatott rá, mint a szerencsétlenség előidézőjére.

Vagy szikra pattanhatott ki a hidrogéntartályokra, amikor a kábeleket leszállás végett lebocsátották, vagy pedig a motorban keletkezhetett szikra, ami a burkok és a tartályok közé szorult hidrogént robbantotta fel.

A lapok részletes tudósításokban számolnak be a mentési munkálatokról. Megmenteni csak azokat az utasokat lehetett, akik a robbanás pillanatában a gondolában tartózkodtak. A léghajó többi részeiben tartózkodó utasokat és a technikai személyzet tagjait nem lehetett megmenteni. Kiemelik az amerikai tengerészek bátorságát, akik a lángokba vetették magukat, hogy az utasokat megmenthessék.

Dr. Eckener szerint szabotázs történt

A Reuter jelentése szerint olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a Hindenburg katasztrófiája szabotázs következtében állott be. Az amerikai lapok egyes szakértők véleményét közzélik,

akik különösnek találják a szerencsétlenséget és ebből egyesek a nemzeti szocialisták ellen irányuló politikai jellegű szabotázsra gondolnak.

Von Zeppelin gróf, a német felfaláló unokája, aki az Egyesült Államokban él, egy csikagóji lap munkatársának kijelentette, hogy szabotázsról szó sem lehet. Nem ugyanez a véleménye dr Eckener-nek, aki tegnap Grácban kijelentette a Reuter tudósítójának, hogy a Hindenburg katasztrófiáját valószínűleg szabotázs okozta.

Többiben kaptam névtelen fenyegető leveleket — mondotta Eckener —, amelyek különösen attól óvtak, hogy a Hindenburg Lakehurstban leszálljon. Kizárt dolog, hogy a léghajót villámhárítókval van ellátva.

Dr Eckener különben azonnal megszakította pihenését és Berlinbe utazott, ahonnan pénteken este már továbbutazott Amerikába, mint a német vizsgálóbizottság elnöke.

Németországban az összes középületekre kitzítették a gázszobogót. A lapok rámutatnak arra, hogy 30 évi működés után a Zeppelin-társaság a siker tetőpontjára jutott el. Egy év alatt az utasok száma megégszereződött és azt remélték, hogy jövőre kettős járatot lehet lebonyolítani Amerikával. Mértékadó körök nem titkolják aggodalmukat, hogy a katasztrófa kihatással lehet az egész léghajóforgalomra. Megállapítják, hogy a léghajón a szokottnál nagyobb számú személyzet volt, mert legutóbb több ujoncot képeztek ki. A léghajó 76 óra alatt tette meg az utat Frankfurtól Lakehurstig.

Részvétáviratok a birodalmi kormányhoz

Washington, május 7. (Rador). Roosevelt elnök után, aki részvétét fejezte ki Hitler kancellárnak a Hindenburg katasztrófiája miatt, Cordell Hull külügyminiszter is táviratozott von Neurahtnak.

A katasztrófa áldozatai közül a legtöbben német alattvalók.

Bucuresti, május 7. Valószínű, hogy a román hatóságok részvétáviratokat fognak intézni a Hindenburg áldozatainak hozzátartozóihoz.

VILAG TÜKRÉ

Régi angoi királyok és koronázások

London, május hó.

I. Károly... A „fehér király”, akit tíz szerencsétlen előjel után kentek fel Anglia királyává s aki a vérpádon végezte...

VII. Edvárd... Európa legelegánsabb férfia, az antant atyja, a nagy és híres, demokrata király, akit koronázás helyett — megoperáltak... Az első babona mellett, a második a babona ellen beszél.

Még soha koronázást annyi balszerencse nem kísért, mint a szerencsétlen sorsú I. Károlynak, „a fehér királynak” koronázását 1626 február 2-án. A baljóslatu jelek hosszú sorozatát nem akkor jegyezték fel csupán, amikor I. Károlyt a parlament ítéltele alapján lefejezték, hanem valamennyi krónikás szinte még aznap papírra vetette. Ezek a baljóslatu jelek a következők voltak:

1. A koronázást többször el is kellett halasztani és végül a koronázási menet egészen elmaradt a pestis miatt.

2. Amikor a hírnök I. Károly királyt kiáltotta, azt kellett volna kiáltania, hogy „kétségteljes királyunk”. Ehelyett azt a szörnyű nyelvbottlást követte el, hogy azt mondta: „kétséges királyunk”.

3. A király diszglyán tette meg az utat whitehalli palotájából. A gálya az elindulás után beleütközött a királyi palota hátsó bejáratába és úgy megfenekelett, hogy alig tudták szabadrá tenni.

4. A királyi jogart díszít galamb egyik szárnya letört a koronázás napján. A király nyomban az udvari ötvöst hívatta és ráparancsolt, hogy azonnal javítsa ki az övi ékszeret. Az ötvös kijelentette, hogy ez lehetetlen, mire I. Károly lefejezéssel fenyegette. A szerencsétlen ötvösmester félelmében az övi galambot kiserelte egy másik, hasonló galambbal. A király erről nem tudott semmit, azonban a környezetében mindenki tudta és nyomban rossz jelnek vették.

5. Amikor Laud érsek befejezte szavait és a jelenlevőknek egyhangulag azt kellett volna kiáltania, hogy „God save the King”, — mindenki néma maradt. Végül is a norfolki herceg kénytelen volt felszólítani a koronázás résztvevőit, hogy kiáltásig végre azt, hogy „Isten, óvd meg a királyt”, de szegye-nükben még ekkor is alig néhányan szó-láltak meg.

6. Az érsek koronázási prédikációja nagyon szerencsétlen volt, mert azalag végző-dött, hogy: „leledt koronáját nyered most el”. Ez úgy hangzott, mintha a király a tulajdon halottas beszédét halotta volna.

7. A koronázási szertartás alatt földren-gést észleltek.

8. A felkenést senki sem látta a koronázás résztvevői közül, mert a westminsteri apát egy hatalmas pillér mögött végezte. Ezt azzal magyarázták, hogy az apát néhany héttel előbb megölt egy embert (véletlenül leölt egy vadort), így nem lett volna illendő, hogy a tömeg szemtanúja legyen annak, hogy egy gyilkos keni fel a királyt. Erre természetesen kézenfekvő volt az a válasz, hogy igazán felesleges volt gyilkos-ra bízni Anglia királyának a felkenését.

9. Laud érsek megváltoztatta a koronázási esküt erre az alkalomra. Ez a tradíciók súlyos megsértését jelentette.

10. A francia származású Marie Henriette királyné nem volt hajlandó megkoronáztatni magát, sőt még csak el sem ment a szertartásra. I. Károly felesége a palota kapujából végignézte a menet indulását, azután visszament lakosztályába és francia udvarhölgyeivel „táncolva, boldozva töltötte az időt” az egykori krónikák szerint.

A legbaljóslatubb jel azonban az volt I. Károly koronázásán, hogy fehér ruhát viselt. A legendás Arthur király ideje óta a fehér színt mindig szerencsétlenség tartották az angol királyi családra. Tény, hogy az uralkodók gondosan kerültek a fehér színt és skarlátvörös, vagy biborszínű koronázást díszruhákat viseltek.

I. Károly nagyon is gyakorlati okokból öltözött fehérbe. Elkétek a koronázási díszruha megrendezésével és az utolsó pillanatban már sem skarlátzsinű, sem biborbársont nem lehetett egész Londonban találni,

JUS 7.

ktől és szövét-
vennünk az
egyidejűleg óva-
ami a két to-
éke eszményé-
mire a nyugati

Miklas elnök
órákor elutaz-
mányzó és neje

otte férjét
szony

entő feltékeny-
gyei Alesd köz-
res asztalosmés-
phamában, ami-
gal leöntötte. U-
zemarta a sze-
bát, aki ma az
napi irtózatok
gyilkos asszonyt

a munka-
yben?

Dinu Bratianu
tudni véli, hogy
nyrendeletet kér-
tt létre, aminek
nyszerterának fog-
szerzik a szaktes-
javaslatot Vale-
oigoznak ki.

es válasz-
német
noz

Rador). A német
válaszjegyzék
ó az enciklikával
sra, világosan bi-
cáfolja a német
akát. A Vatikán
hogy az enciklika
e, amit a német-
ztek volna, mint
a jegyzék, hogy
meg kihallgatáson
hogy Lufthendorf
Rómába.

SPORT

urestiben
Rapidtól

Uj Kelet tud.) A
sportjának küzdő-
zották le Bucurest-
hozott Chinezul-
eglepetésre, a Ch-
söntlenül végzett
első Rapid csapá-
rökben Klonbó-
lmat.

erte el a 15. per-
erc mulva Thier-
soarai csapat gö-
en azonban Barát
ben Auer kiegész-
rközést háromsze-
scu vezette.

tét pontot nyert
entik: A Chinezul
elleni mérkőzésén
ányban elvesztett
ottsága megállap-
ása jogos, mert
jásztott. Erre val-
edményét megsem-
át 0:0 gólaránny-
nek következtében
ekültnek látszik
sállyal pályázhat
l, Universitateava

és Lapításó R.
Baren L. Pop
8-51.

mert mindent felhasználtak a trón és a székesegyház díszítésére. Már nem volt idő Genovába küldeni új bársonyért, így azután I. Károly kénytelen volt fehérbe öltözni. Mindenki nyomban arról kezdett suttogni, hogy ez szerencsétlenséget jelent.

Az egyik krónikás drámai feljegyzése így írja le a szerencsétlen uralkodó végét:

„Amikor I. Károly holttestét a lefejezés után kihozták az uccára, derűsen sütött a nap. Egyszerre azonban elkezdett havazni és olyan sűrűn hullott a hó, hogy mire a királyi kápolnához érkeztek a holttesttel, a fekete bársonnyal borított koporsó hófehér volt a ráhullott hótól. Így érkezett utolsó állomásához a fehér király: koporsója éppoly fehér volt, mint koronázási díszruhája.”

VII. Edvárd koronázásáról éppen a legelőkelőbb külföldi vendégek hiányoztak 1902 augusztus 9-én. Csak azoknak a kisebb uralkodóházaknak tagjai voltak jelen, amelyek tagjai közeli rokonságban álltak VII. Edvárddal. Az egyetlen kiütközött hófehér teljes számban türelmesen Londonban maradt: az abesszin császár küldöttsége volt. Az egész igazán olyan volt, mint valami családi gyűlekezet.

Ennek az a magyarázata, hogy eredetileg hat héttel előbbre, június 28-ára tűzték ki a koronázást és az előkészületeket is ennek megfelelően tették meg. A világ minden tájáról érkező nagyhercegek, hercegek és államférfiak erre a napra érkeztek Londonba. Oroszország, Dánia, Olaszország, Románia, Szászország, Portugália, Görögország, Svédország, Sziam, Norvégia, Montenegró és Belgium trónörökösüket küldték el éppoly, mint az osztrák-magyar monarchia is, amelyet Szarajevóban — pontosan a londoni koronázás kitűzött napjának tizenkettedik évfordulóján — meggyilkolt Ferenc Ferdinánd képviselt volna. Általános feltűnést keltett, hogy Vilmos császár nem a trónörökösöt küldte Londonba a nagybátyja koronázására, hanem fivérét, Henrik herceget, azonban ennek az volt a magyarázata, hogy a német trónörökösét edesapja büntetésből nem engedte Londonba.

VII. Edvárd koronázása olyan pompásnak ígérkezett, amilyen talán még egyetlen angol koronázás sem volt odáig. A birodalom minden részéből küldöttségek érkeztek: mandarinok jöttek Hankongból, maorik Új-Zélandból, maharadzsa Indiából, fejedelmek Borneóból, zulus és hottentották Dél-Afrikából, nem is beszélve a kisebb, egzotikus törzsekről.

Mint a deris égből jövő villám, úgy terjedt el a hír, hogy VII. Edvárd megbetegedett. Az uralkodó nagy önmegtartóztatással igyekezett még egy-két napig eleget tenni kötelességeinek, de mindenki látta rajta, hogy komoly beteg. Az utolsó percig ragaszkodott ahhoz, hogy a koronázást feltétlenül tartsák meg a kitűzött időben, azonban amikor az udvari orvosok megállapították, hogy az uralkodónak heveny vakbélgyulladásra van, ami akkoriban sokkal veszedelmesebb betegség volt, mint manapság, le kellett tenni a gyakorlatról, hogy a koronázást változtatlanul a kitűzött napon tartsák meg.

A királyt sürgősen megoperálták és a műtét kitűnően sikerült. Mikor magához tért, első szava az volt, hogy miért kopácsolnak annyit a királyi palota előtt? Csak akkor derült ki, hogy elfelejtették elküldeni a munkásokat, akik a beteg király tözsomszédságában változatlan hévvel ácsolták tovább a koronázási tribünöket. A király csodálatos gyorsan gyógyult fel és rövid tengeri hajóút után alig hét héttel a műtét után az elmaradt koronázást mégis csak megtartották.

A lábadozó uralkodóra természetesen nagyon vigyáztak és a koronázási szertartást az orvosok kifejezett kívánására erősen megrövidítették. A teljes szertartás négy óra hosszat tartott volna, a megrövidített ceremónia viszont már egy óra alatt zajlott le. Amikor az aranyozott koronázási hintó végighaladt London uccán, mindenki meggyőződhetett arról, hogy az uralkodó egészsége teljesen helyreállt. VII. Edvárd demokráta, közvetlen gondolkodásához még a koronázásán is hiú maradt, mert ahelyett, hogy ünnepélyes merevséggel hátradől volna a hintó párnáin: jól előredőlt és jobbra-balra hajlongott, hogy alattvalói minél jobban lássák.

VII. Edvárd a koronázás után mondta csak el barátainak, hogy előzőleg a levelek és táviratok tömegét kapta a világ minden részéből, amelyek a legszörnyűbb szerencsétlenségeket jósolták. VII. Edvárd nem sokat törődött ezekkel a jóslatokkal és — igazán lett.

VII. Edvárd nyolc évvel élte csak túl koronázását, ez a nyolc esztendő azonban Anglia történelmének legboldogabb korszaka volt.

— Az egy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértórtulások elhárítására igyék reggelként éngyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Közderültség a magyar képviselőházban a nyilas vezér interpellációjánál

Gróf Festetics „vezér” a németellenes támadások ügyében szólalt fel. A miniszterelnök komolyan válaszolt az interpellációra

Budapest, május 7. A magyar képviselőház szerdai ülésén felszólt gróf Festetics Sándor, a nyilaskeresztes párt „vezére” is. A képviselőt ház, valamint Darányi miniszterelnök és Szell belügyminiszter jelenlétében tartotta meg beszédét. Előljáróban kijelentette, hogy nem akarja a kormányt támadni, csupán meg akarja kérdezni, van-e tudomása róla és helyesli-e, hogy egyre élesebb és élesebb hangon támadják a Magyarországgal jó viszonyban levő Németország politikai berendezkedését.

Berg Miksa báró: Kik azok az ellenségek? **Festetics Sándor:** Ha ezek a jelenségek ismétlődnek és nem fognak megszűnni, úgy ez nagyon szomorú hatással lesz a magyar állam külpolitikai érdekeire.

(Az egész baloldali felharsogott erre a kijelentésre. Kisüvített Berg Miksa báró hangja, aki a következőket kiáltotta az ülésről: — Ez már fenyegetés, ez ellen kell tennünk!)

Festetics Sándor gróf: A német birodalom...

Berg Miksa báró: Ne avatkozzék bele a mi belügyeinkbe!

Ki győzött Königrätznél?

Festetics Sándor gróf: Nekünk, magyaroknak tisztelettel, elismeréssel, dicsőretekkel, sőt hálával kell eltelve lennünk a Harmadik Birodalom iránt. (Nagy zaj a baloldalon és a középben.)

Megállapíthatom, hogy a magyar nép rossz szul van informálva erről a kérdéssel. Nem szabad elfelejteni, hogy a német birodalom szabadított fel bennünket a török iga alól és a königrätzli csata segített hozzá bennünket nemzeti aspirációink teljesüléséhez.

Erre a kijelentésre leírhatatlan lármát támadt. A kisgazda-képviselők öklükkel verték a padokat, néhányan felugrálva kiáltottak a nyilaskeresztes gróf felé.

— Magyar katonák vére hullott Königrätznél!

Berg Miksa báró: Magyar katonák hősiességéről beszéljen!

Fábián Béla: Új történelmet kell tanulni!

Festetics Sándor gróf: Hálával tartozunk a németek segítségéért!

Berg Miksa báró: Ezt nem tűrjük! Ilyet ne merjen mondani!

Mózes Sándor (Festetics felé): Maga ne tanítson, maga levezgázzon, amikor honvédelmi miniszter volt a Károlyi-kormány alatt!

Mózes János: Maga fogatta le Mackensen vezértábornagyot! Szégyelje magát!

Berg Miksa báró: Szégyen, hogy Hitlernek ilyen támogatója van!

Kik támadják a horogkeresztet?

Festetics Sándor gróf: A támadások egyének és hírlapok részéről történnek. Borbély István szegedi jezsuita atya egy előadásában azt mondta, hogy nemcsak a katolicizmus, hanem a komoly protestáns elemek is, elítélik azt a horogkeresztet világnézetet, amely összeférhetetlen a kereszténységgel. (Óriási zaj minden oldalon.)

Felkiáltások jobbfelől: Hogy keverheti ebbe bele a miniszterelnököt?

Festetics Sándor gróf: A miniszterelnök ur csak komoly protestáns elem! (Óriási derültség.) Papp Károly soproni prélatus...

Berg Miksa báró felugrott helyéről és így kiáltotta Festetics felé: Becsületlen magyar ember, sokkal jobb ember, mint ön, aki a Károlyi-kormányának minisztere volt!

Festetics Sándor gróf: Nagyon büszke vagyok a miniszterségemre, mert helyt állottam, amikor mindenki ellilant a helyéről! (Ujabb nagy zaj.)

A liberális lapok és az enciklikák

Mózes János: A legnagyobb haditette volt, hogy elfogta Mackensent!

Festetics Sándor gróf (Mózes felé): Erről ön ne beszéljen, ön akkor még gyerek volt!

Egyetemi tanárok által megállapítva biztos hatása a

BIXADI-VIZ,

amely a gyomor-, bél-, epe-, hólyag- és gyomorégségi fájdalom ellen a legjobb, mert fogyasztása enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. 25 üveg vételénél a forrásnál is megrendelhető. Adm. Izvorului Bicsad, jud. Satumare.

Propper Sándor: Nagyon érdeklik ön a gyerekek után!

Festetics Sándor gróf: Papp Károly prélatus azt mondotta, hogy a második boisevizmus a nemzeti szocializmus.

Felkiáltások a közepől: Olvassa el a pápai enciklikát!

Festetics Sándor gróf: A pápai enciklikát a liberális lapok hamisították meg!

Óriási derültség tört ki erre.

Festetics Sándor gróf: A nagykanizsai Katalikus Körben az ottani apátplébános új germán pogányságnak nevezte a horogkeresztet.

A baloldal kórusban kiáltotta: — Teljesen igaz is!

Reisinger Ferenc: Ezt mindenki tudja. Csak maga nem akarja tudomásul venni!

Festetics Sándor gróf (Reisinger felé): Ön menjen el Lillafüredre szüni!

Reisinger Ferenc: El is megyek, de nők is lesznek a társaságomban, nemcsak fiúk, mint magánál szokott lenni! (Óriási derültség.)

Festetics Sándor gróf: Szombathelyen Wallenstein pécsi főrabbi beszédében kijelentette, hogy a horogkereszt napjai meg vannak számlálva és a zsidó világhatalom győzedelmeskedni fog.

Fábián Béla: Honnan veszi ezt?

Festetics Sándor gróf: Egy hírlapban jelent meg!

Fábián Béla: Micsoda hírlapban?

Festetics Sándor gróf: A Virradatban.

Fábián Béla: Óriási! Ez a pécsi főrabbi hivatalos lapja? (Harsogó derültség az egész házban.)

Festetics Sándor gróf ezután az egyik pesti lap cikkéből olvasott fel szemelvényt és tiltakozott az ellen, hogy kétségbe vonják Ludendorfnak azt az állítását, hogy a német hadsereget hátulról döfték le.

Berg Miksa báró: Hátulról? Akkor már helyben vagyunk! (Óriási derültség.)

Drózy Győző: Hagyják már, hogy kinyögje magát!

Festetics Sándor gróf: Elérkezett az utolsó pillanat, hogy tisztázzuk ezeket a kérdéseket s megállapítsuk, hogy demokraták vagy nem-demokraták, vagy ahogy Mussolini mondta, genny-góóc vagyunk-e vagy sem! Kérem a kormányt, hasson oda, hogy szüntessen meg ezek a támadások, amelyek veszélybe hozzák a magyar kormány külpolitikai érdekeit.

Darányi válasza

Az interpellációra azonnal válaszolt Darányi

A Zsidó Világkongresszus emlékirata a Népszövetséghez az európai zsidók gazdasági elnyomatásáról

Dr. Georg Bernhard kimutatja, hogyan fosztották meg jogaiktól és pozícióiktól a zsidókat az egyes országokban

Genf, május 7. A Zsidó Távirati Iroda értesítése szerint a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottsága emlékiratot nyújtott át a Népszövetségnek a különböző európai országokban élő zsidók súlyos gazdasági helyzetéről. Az emlékiratot prof. dr. Georg Bernhard, a kongresszus gazdasági ügyosztályának vezetője készítette el és abban rámutat arra, hogy a zsidó polgárok gazdasági elnyomatása azokban az országokban is történt, amelyek a Népszövetség tagjai és mint ilyenek kötelezettséget vállaltak a nemzeti kisebbségek védelmére.

Az emlékirat részletesen ismerteti a zsidók gazdasági életének fejlődését Európa különböző országokban, a háború befejezésétől a mai napig. Egyöntetűen megállapítja, hogy az összes országokban súlyosan rosszabbodtak a zsidók gazdasági pozíciói. Számokkal és adatokkal illusztrálja dr. Bernhard a zsidók szerepét az egyes országok gazdasági fejlődésében, a különböző gazdasági ágak fellendítésében a háború előtt és az utóbbi években. Külön fejezet foglalkozik a zsidóknak az állami és városi hivatalokban játszott szerepével. A legújabb adatokat közli arról, hogy hány zsidó működik az egyes országok rendőrségeiben, igazságügyi szolgálatában, had-

Szenved-e ebben a fertőző fertőzéses lábbetegségben?

Az első tünetek — általánosságban kivörösödés és a lábujak közötti érzékenységben jelentkeznek. Az is előfordul, hogy a láb a talpbőr nyirkos, felrepedezett, vagy behasadozott, nagyon kellemetlen viszkető kiütések jelentkeznek, vagy a talpbőr megfehéredik, megduzzad és lába kellemetlen szagot áraszt. Még ma este vizsgálja meg lábait és ha felfedezi a fenti tünetek valamelyikét, tegye meg azonnal a szükséges intézkedéseket. Tegyen Saltrates Rodell-t lábvizibe, ez oxigént fejleszt és a viznek tejfehér színt ad. Amint beáztatja lábait ebbe a tejfehér színű gyógyos vízbe az a petigo kicsi parazitáit, amelyek ezeket a veszedelmes kellemetlenségeket okozzák. Fáradt, kigyulladt lábait meglepő gyorsasággal megnyiholnak és meggyógyulnak ettől a nagyszerű gyógyos vízű fürdőtől; tyukszemei és bőrkeményedése annyira megpuhulnak, hogy gyökerestül együtt könnyedén eltávolíthatja őket. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

nyí Kálmán miniszterelnök s a következőket jelentette ki:

— A képviselő ur kérdésére felelve, kijelenthetem, hogy észrevettem azt, hogy a német nemzeti szocializmus ellen és mellett különböző sajtóorgánokban és magánsemmel részéről különböző nyilatkozatok történtek. Az én nézetem az, hogy nem kívánatos, sőt felesleges más államok belső politikai rendszerét bírálni, még kevésbé kívánatos, ha az ilyen megnyilatkozások nélkülülök az ilyen kérdésekben szükséges tapintatot és tárgyilagosságot. Amíg az ilyen cikkek és beszédek a magyar törvényekbe nem ütköznek, addig a kormánynak nincs módjában eljárni. Független sajtóorgánunk és magánügynök nyilvánítottak véleményét s éppen ezért nincs azoknak különösen nagyobb jelentőségük. Természetesen célszerűbb volna ezeket mellőzni. Egyébként sem érintik azt a jóviszonyt, amely Magyarország és Németország között fennáll és amelynek fennállására a magyar kormány igen nagy súlyt helyez.

Az interpellációra azonnal válaszolt Darányi

A Zsidó Világkongresszus emlékirata a Népszövetséghez az európai zsidók gazdasági elnyomatásáról

Dr. Georg Bernhard kimutatja, hogyan fosztották meg jogaiktól és pozícióiktól a zsidókat az egyes országokban

Genf, május 7. A Zsidó Távirati Iroda értesítése szerint a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottsága emlékiratot nyújtott át a Népszövetségnek a különböző európai országokban élő zsidók súlyos gazdasági helyzetéről. Az emlékiratot prof. dr. Georg Bernhard, a kongresszus gazdasági ügyosztályának vezetője készítette el és abban rámutat arra, hogy a zsidó polgárok gazdasági elnyomatása azokban az országokban is történt, amelyek a Népszövetség tagjai és mint ilyenek kötelezettséget vállaltak a nemzeti kisebbségek védelmére.

Az emlékirat részletesen ismerteti a zsidók gazdasági életének fejlődését Európa különböző országokban, a háború befejezésétől a mai napig. Egyöntetűen megállapítja, hogy az összes országokban súlyosan rosszabbodtak a zsidók gazdasági pozíciói. Számokkal és adatokkal illusztrálja dr. Bernhard a zsidók szerepét az egyes országok gazdasági fejlődésében, a különböző gazdasági ágak fellendítésében a háború előtt és az utóbbi években. Külön fejezet foglalkozik a zsidóknak az állami és városi hivatalokban játszott szerepével. A legújabb adatokat közli arról, hogy hány zsidó működik az egyes országok rendőrségeiben, igazságügyi szolgálatában, had-

Jégszekrények a készítőnél

Jacob Grünwald
Cluj, Calea Decobal 23. Telefon: 7-41.

Az es jogás

C. Radule
Le

Bucuresti, hivott ügyvéd izgalom előzi rákban. Az a témánár, a kánjánár nyil lescu tagja a tanácsának is temi tanár s leg elismert szág határait ért nyilatkoz időkben, am gáski tekint marák elrom élén.

A kama

— Nincs dulescu prof marák elrom evolutiv uto mák betarta kor 1920 ok hogy elfogl katedráját, mán ügyvéd román ügy vékzik. A mu és maj bocsanának a kamarák ket is rom is nézzük mata előtti szerződésel megvalósít ra bel- és elő.

Az üg

— Az amelyet a tett meg. latot tesz dik az ig nyek tiszt véd épper támasszon egyes ka dások pe megfoszt tól, amel jöllehet talt tölte Radule merteti e és az all kérdést: Megen dek, alic zítő sze kus mód

Megál hogy m szövetsé meg, ho védi ka kedéseib tellessé zet kell egész t összes t

— E közlöny amelyb aki nag védszöv rusz kl

Elég tásos mód

Az egyik legtekintélyesebb román büntető-jogász felemeli szavát az ügyvédszövetség numerus nullus javaslatára ellen

C. Radulescu chisineui egyetemi tanár nyilatkozata a május 9-iki ügyvédkongresszusról
Lengyelországban levették az arányosítási indítványt az ügyvédkongresszus napirendjéről

Bucuresti, május 7. A május 9-re összehívott ügyvédkongresszust érhetően nagy izgalom előzi meg az összes ügyvédi kamarákban. Az alábbiakban C. Radulescu egyetemi tanár, a cernauti ügyvédi kamara détanácsának nyilatkozatát közöljük. C. Radulescu tagja az ügyvédszövetség központi tanácsának is. Ez a kiváló jogász és egyetemi tanár a büntető jognak nemzetközileg elismert tekintélye, akinek nevét az ország határain túl is jól ismerik. Eppen ezért nyilatkozata különös jelentőségű a mai időkben, amikor hozzá hasonlóan nagy jogászok tekintélyek állanak az ügyvédi kamarák elrománosítási mozgalmának az ellenében.

A kamarák romanizálása folyik

— Nincs olyan román — mondotta Radulescu professzor — aki tiltakozna a kamarák elrománosítására, ennek azonban evolútió uton és az összes törvényes formák betartásával kell megtörténnie. Amikor 1920 októberében Cernautiba jöttem, hogy elfoglaljam az egyetem büntetőjogi katedróját, egész Bucovinában csak 20 román ügyvéd találtam, míg ma már 250 román ügyvéd van és ez a szám egyre növekszik. A fakultások rendkívül nagyszámú és majdnem kizárólag román ügyvéd bocsátanak ki, akik el fogják romanizálni a kamarákat. Egyébként én a kisebbségeket is románoknak tekintem, de bárhol is nézzük a kamarák romanizálási folyamata előttünk zajlik le, amelyet erőszak, a szerződés megsértése és anélkül lehet megvalósítani, hogy a román állam számára bel- és külföldi konfliktusokat idézzünk elő.

Az ügyvéd szerepe az államban

— Az ügyvédi kar közjogi intézmény, amelyet az állam a saját érdekeiért teremtett meg. Az ügyvéd tehát közjogi szolgálatot tesz és a bíróságokkal együttműködik az igazságszolgáltatásban és a törvények tisztelésének biztosításában. Az ügyvéd éppen a leghivatottabb arra, hogy ne támasszon nehézségeket az államnak, az egyes kamarákban megtörtént erőszakoskodások pedig degradálják a testületet és megfosztják az ügyvédtől a tiszteltet, amelynek öveznie kell. Az ügyvédek, jóllehet nem állami tisztviselők, közhivatalt töltenek be.

Radulescu a továbbiakban részletesen ismerteti az ügyvédek helyzetét az állammal és az alkotmánnyal szemben és felteszi a kérdést:

Megengedhető-e, hogy éppen az ügyvédek, akik az igazságszolgáltatásnak kiegészítő szervei, legyenek azok, akik anarchikus módon megszegik az ország törvényeit.

Az ügyvédszövetség célja

Megállapítja ezután az egyetemi tanár, hogy milyen célból jött létre az ügyvédszövetség. A szövetséget azért teremtették meg, hogy legfelsőbb szerve legyen az ügyvédi kamarákra vonatkozó törvény intézkedéseiből fakadó munkavállalásnak és kötelességteljesítésnek, valamint ez a szervezet kellett, hogy végrehajtsa az ország egész területén az ügyvédekre vonatkozó összes törvényeket.

— Előtte fekszik az ügyvédszövetség közlönye — mondja Radulescu tanár — amelyben olvasson az egyik tag beszédét, aki nagy párhosszal követeli, hogy az ügyvédszövetség iktassa törvénybe a numerus klauzuzst.

Elég szomorú, hogy éppen a jog hivatásosai azok, akik ilyen megdöbbentő módon szegik meg a legegyszerűbb jogi fogalmakat.

Mert, ismételt hangsúlyozom, hogy a szövetségnek nincsen jogában sem törvény szerinti, sem mint a kamarák legfelsőbb fórumának, hogy törvényhozási jogokat arrogáljon magának. Az ügyvédszövetség az öt megteremtő törvény előírásainál fogva, nem rendelkezik azzal a joggal, hogy politikai kérdésekbe beavatkozzék, ez kizárólag a törvényhozó testületek hatáskörébe tartozik. Sajnálattal állapítom meg, hogy az ügyvédszövetség előnyben részesíti ezt az új irányzatot és egész tevékenységét Istrate Micescunak rendeli alá. Nagy sajnálattal állapítom meg, hogy C. L. Naumescuval a szövetségnek igaz céljait és azt a hivatását is eltemették, hogy az ügyvédtörvény alkalmazására felügyeljen, melyet éppen most akar megsemmisíteni a kisebbségi kollégának az alkotmányban és törvényekben biztosított jogainak elrablásával.

Az ügyvédi tekintély lesüllyesztése

Ezek után Radulescu azt hangoztatja, hogy az új irányzatok aláásták az ügyvédi kar tekintélyét. Ez az aggodalom vezetett a demokráta ügyvédek is, amikor Dejen konferenciát tartottak és figyelmeztették az anarchia prédikátorait a következményekre, valamint követelték az alkotmányosság és a törvényesség betartását az ügyvédi karban. Az ügyvédszövetség megtagadásának volt a következménye, hogy a kormány törvényrendelettel állította vissza a táblák gyámságát a kamarák fölött és biztosította a fellebbezés jogát azok számára, akikről megfosztották a beiratko-

zás és az átköltözés jogát. Elég sajnálatos, hogy ezzel a magatartásukkal az ifjúi kamara vezetői kiprovokálták az igazságügyi minisztérium leiratát, amelyben ez tudtul adja, hogy amennyiben a zavarások nem fognak megszűnni, az igazságügyi miniszter lesz kénytelen intézkedéseket tenni az igazságügyi palotában, hogy helyreállítsa a törvény és a rend uralmát.

— Naumescu idején — mondja Radulescu professzor — hasonló leiratokat egy kamara sem kapott és az ügyvédszövetség nem volt alárendelve senkinek.

A lengyel példa

Elmondotta ezután Radulescu, hogy Lengyelországban hasonló náci és fasiszta áramlatok kezdődtek, a nacionalista ügyvédek a felsőbb fórumok elé akarták vinni a numerus klauzuzs kérdését. Itt azonban a kérdést levették a napirendről éppen azért, mert ez politikai kérdés, mely a parlamentnek, nem pedig az ügyvédi karnak a hatáskörébe tartozik. A krakkói ügyvédi kamara hivatalosan is eljuttatta a cernauti kamarához az 1936 november 28-án megtartott ülésének jegyzőkönyvét, amelyben a kamara 608 szavazattal 169 ellenében vette el a kisebbségek ellen irányuló arányosítási javaslatot éppen azért, mert az ügyvédi szellemmel és hivatással összeférhetetlennek tartotta az alkotmányba és törvényességbe ütköző nemzeti, vagy felekezeti megkülönböztetést.

Az utolsó órában

— Nem tagadom — fejezte be nyilatkozatát Radulescu professzor — hogy való-

Junius 1-én kezdődik az idegen állampolgárok ellenőrzése

Május 5 és 20 között kell benyújtani a kérvényeket és az iratokat. Megjelent az idegenellenőrzési rendelet

Cluj, május 7. A clujai állambiztonsági hivatal pénteken hozta nyilvánosságra a kormány idegen-ellenőrzési rendeletét, melyet Tatarescu miniszterelnök és helyettes belügyminiszter, valamint Nistor munkügyi miniszter jegyeznek. A rendelet a következőképpen hangzik:

Köztudomásra hozzuk, hogy folyó évi junius elsején megkezdődik az országban tartózkodó külföldi alattvalók helyzetének ellenőrzése. Az ellenőrzésen kötelesek megjelenni mindazok az idegen alattvalók, kiknek tartózkodási engedélye 1937 junius elsején lejár, valamint mindazok, akik 1937 október elsejéig érvényes bentartózkodási engedéllyel rendelkeznek utazási iratok nélkül és az összes romániai dr. Nansen-igazolványokkal rendelkező menekültek, akár alkalmazottak, akár munkaadók vagy bármilyen más foglalkozást üznek, illetőleg, ha bármely más okból az országban akarnak maradni, ha nem is üznek semmiféle foglalkozást.

Azok az idegen alattvalók, akik önálló foglalkozást üznek (mint munkaadók), személyükben nyújtják be kérvényüket és ahhoz mellékelni fogják a következő iratokat: a foglalkozást igazoló hatósági engedélyt, a bentartózkodási engedélyt, az utlevelet, az 1937 januári negyedévre befizetett kereskedelmi, vagy ipari adó nyugtáját és végül a cégnek a kereskedelmi kamaránál történt bejegyzéséről szóló iratot, ha az az iparendélyben nincs feltüntetve.

Az iparos munkaadóknak ezenkívül mellékelniük kell a munkakamara által kibocsátott igazolványt, annak bizonyítására, hogy kellő időben felterjesztették irataikat a mesterkönyv elnyerésére az új ipartörvény rendelkezéseinek értelmében.

A más személyek, vagy vállalatok szolgálatában álló külföldi állampolgárok kérvényeit csak munkaadók nyújthatják be és a kérvényhez mellékelniük kell: a foglalkozás üzésére jogositott igazolványt, a bentartózkodási engedélyt, az utlevelet, az 1937 januári negyedévre befizetett adó nyugtáját, a letéti pénztár, vagy pénzügyigazgatóság nyugtáját, amely igazolja, hogy az idegen állampolgár nevére befizették a munkaügyi minisztérium számára az 500 lej illeték és az ipari, vagy kereskedelmi vezérfelügyelőséghez január hó folyamán benyújtott táblázat igazolt másolatát, az azóta eszelte felmondások és szerződötetések feltüntetésével.

A fent jelzett iratokon kívül a kérésekhez még mellékelni kell: inasok esetében a munkaügyi minisztérium külön engedélyét; munkások és mesterek esetében hivatásbeli képzettségük bizonyítását az országban üzött specialitásuk felmutatásával, vagy pedig a munkakamara által kibocsátott igazolványt arról, hogy benyújtották specializálásukról szóló irataikat a munkakönyv elnyerésére.

Az idegen alkalmazottak, akik az ellenőrzés pillanatában munkanélküliek, személyükben nyújtják be kérvényeiket és mellékelni fogják munkakönyvüket, bentartózkodási engedélyüket, utlevelüket, specialitásukról szóló igazolványukat és az 1937 januári negyedévre befizetett adók nyugtáit.

Az összes többi idegen alattvalók, akik nem tartoznak a fenti kategóriákba, személyükben nyújtják be kéréseiket és mellékelniük kell a bentartózkodási engedélyt, utlevelet, az 1937 januári negyedévről szóló adójukat, a rendőrség, vagy a szolgabi-

ban fennáll az ügyvédek krízise, ezzel azonban nem szabad a kisebbségeket vádolni. Tanulmányozni kell a krízis megszüntetésének eszközeit és segíteni kell a kamarákban a fiatal elemeket. Ezt azonban anélkül, hogy az együttélő lakosság jogait megsértenők. Nem tudom, miért volna érdeklünkben, hogy elnyomjuk a kisebbségeket, akik majdnem ötmilliónyi lakosságot képviselnek. Nincs célja annak, hogy egyesítsük ezeket arra a harcra, hogy az alkotmányban biztosított jogukat megvédjék. Sokkal inkább kívánatos a közeledési politika. Az ügyvédek kongresszusát el kell halasztani a tárgyalás anyagát képező kérdést pedig le kell venni a napirendről, mert különben ez a határozat állandó nyugtalanságok és igazítások forrása lenne, melyre az országnak nincsen szüksége.

— Az utolsó órában kiáltom összes kollegáimnak, hogy valósítsák meg az egységet és hogy az összes szenvedélyek fölé emelkedve, valósítsuk meg a törvény uralmát, mert ez az egyetlen mód annak igazolására, hogy nagy és civilizált ország vagyunk.

róság által kiállított igazolványt arról, hogy mióta tartózkodnak az országban, megélhetési eszközeiknek igazolását és rendőrségi, vagy közigazgatási bizonyítását annak, hogy nem üznek semmiféle foglalkozást. A kérvényekben fel kell tüntetni a lakhelyet, foglalkozásukat és az országban tartózkodás okát.

Az ilyen módon összeállított kérvényeket május 5. és 20-ika között kell benyújtani: A városokban lakó külföldi alattvalók a rendőrségekhez;

a községekben lakók a szolgabirokságokhoz;

a bucarestiek a fővárosi rendőrség prefekturájára mellett működő idegen ellenőrző hivatalhoz (Calea Victoriei).

A kérések és iratok benyújtásakor az azokat átvevő hatóságok 1937 szeptember 1-ig érvényes ideiglenes átvételi elismervényeket adnak. Ezek az elismervények szolgálnak a külföldi alattvalók számára az országban való tartózkodás igazolására, míg az ellenőrzés tart és az ellenőrző iratokat vissza nem szolgáltatják.

Az iratokat a rendőrségi vagy szolgabiroksági szervek fogják visszajuttatni az engedélyezett időre szóló utlevelek alapján.

Mindazokat, akik a fenti intézkedéseknek nem vetik magukat alá, a nemzeti munkavédelmi és az idegen ellenőrzési törvény vonatkozó rendelkezései alapján fogják megbüntetni.

Megvételre keresem

Jüdisches Lexikon

IV. és V. kötetét

Ajánlatokat ár megjelölésével az Uj Kelet kiadóhivatalába kérek.

JUS 8.
ben a ses ben?
alánosságban...
következőket
felelve, kijelent, hogy a német és magán-szenylikozatok hogy nem kiállamok belsőg kevésbé kiátkozások nélkül...
lék-rópai sáról
jogaiktól
asutaiban és hogy mindezen...
vándorlás kérése, amelyek a feltétlenül...
emmi szükség...
vaslatokat füz...
szenciájuktól...
Jégszekrények
wald
Telefon: 7-41.

„A fasiszta államok egyre erőszakosabb előretörését csak a francia-angol katonai szerződés ellensúlyozhatja“

A Le Matin és a Daily Telegraph szenzációs cikke Neurath római tárgyalásairól

Párizs, május 7. Neurath báró nyilatkozata, valamint a római tanácskozásokról kiadott hivatalos jelentés élénk visszhangra találtak a nemzetközi sajtóban. A Temps megállapítja, hogy nem is az a fontos, amit megbeszéltek, hanem az az irány, amit a Berlin-Róma tengely politikai téren kijelölt magának, holott tudvalevő, hogy Franciaország nélkül éppen úgy nem lehet határozni bizonyos dolgok felett, mint ahogy elképzelhetetlen a világbeke például Anglia nélkül. Ezek után nem valószínű, hogy Mussolini és Hitler más hatalmi csoportokkal együttműködhessék, mert a francia-szovjet katonai szerződés érvényben van és marad. A Daily Telegraph szerint a fasiszta államok egyre erőszakosabb előretörését csak a francia-angol fegyveres egyezmény ellensúlyozhatja. Az angol napilap e megállapítására rendkívül élesen válaszol a Popolo d'Italia. (Mussolini lapja.) Ha ez a felelőtlen megállapítás — írja — az angol kormány álláspontja is, akkor Róma ezt fenyegetésnek veszi és nem fog habozni felvenni az eldobott kesztyűt.

A rendkívül feszültté vált helyzetre jellemző nyilatkozatot némileg tompítja Anglia részéről Lansbury munkáspárti vezér nyilatkozata, aki kijelentette, hogy Berlin után most Rómába utazik és olasz részről a Giornale d'Italia, mely nyugalomra int. Ugyancsak a Giornale d'Italia közli Neurath nyilatkozatát is a következőkben:

A Róma-Berlin tengely politikai célja a spanyol kérdésben az, hogy elősegítse annak a lehetőségét, hogy a spanyol nép minden külföldi befolyástól mentesen határozhasson saját sorsa felett, a Duma-medence problémáját illetően pedig az, hogy olyan atmoszférát teremtsen, mely minden nemzet egyenjogú fejlődését lehetővé teszi. A Deutsch. Dipl. Pol. Korrespondenz szerint az olasz-német együttműködés nem feltevés, hanem reális valóság, amiről Európa csakhamar meggyőződhetik. Egyébként — mondja a német hivatalos — nagyobb méltósággal nem is lehetett volna a baloldaliak elképzelésére válaszolni, mint a hivatalos jelentéssel.

London, május 7. Az angol kincstári kancellár, Neville Chamberlain hosszabb beszédben számolt be arról az általános elkedvetlenedésről és ellenállásról, amit az általa bevezetendő új nyereségadó tervének közzététele okozott. Amint többek között mondotta: meg volt győződve arról, hogy terveit a City és a Stock Exchange nem fogja lelkesedéssel fogadni, de hogy ilyen nagymértvű ellenzéki magatartással találkozni, arra nem számított. Beszéde további során bevallotta, hogy nagy hiba volt az, hogy törvénytervezetének megalkotásakor nem keresett érintkezést a City vezető-

ségével, mert ebben az esetben elkerülhetett volna fiaszkót.

A Times szerint Neville Chamberlain tervének közzététele olyan helyzet elé állította a börtöt, aminőre fennállása óta alig volt példa, de ez azok után, hogy az angol nép belső kölesönt se volt hajlandó leje-

Friss töltésű tamaseui

„LITHYNIA“

Ásványvíz

érkezett. A vese-, hólyag-, epe- és gyomorbajok legbiztosabb gyógyszerere. Kapható mindenütt. Lerakat: Cluj, Mercur Depozit de apa Minerale, Str. Paris 38.

gyezni, számítani lehetett. A Morning Post azt írja, hogy Chamberlain veszedelmesen népszerűtlenné vált és ezért minden bizonytalanságot számítani lehet arra, hogy Baldwin az egyre zavarosabb belpolitikai helyzet tisztázásáig éppen a kormányalkotó és támogató pártok kérésére megtartja miniszterelnökséget.

KÖZGAZDASÁG

Drágul az élet

Állandóan emelkednek a közszükségleti cikkek árai

Bucuresti, május 7. (Az Uj Kelet tud.) A második negyedévi behozatali kontingensek megállapítása megtörtént és a külkereskedelmi igazgatóság elhatározta, hogy az importengedélyek kiadását még ezen a héten megkezdi. A megejtett számítások szerint teljes kvótákat adnak ki a következő országokra: Bulgária, Dánia, Svájc, Esztorozság, Finnorszá, Görögorszá, Olaszorszá, Jugoszlávia, Norvégia, Hollandia, Portugália, Lengyelorszá, Spanyolorszá, Svédorszá, Sziria és Törökorszá.

A jövő hét folyamán fogja tanulmányozás tárgyává tenni a legfelsőbb konti-

gentálási bizottság az Ausztria, Németorszá, Franciaorszá, Csehszlovákia, USA, Egyiptom, Belgium és Angliára szóló behozatali kontingensek ügyét.

Egyes lapjelentésekkel ellentétben Bucurestiből azt közlik velünk, hogy az új középértéktáblázat, illetve a módosított középértékek nem április elsejével léptek életbe, hanem azokat csak a második negyedévi importengedélyek kiadásával egyidejűleg fogják életbeléptetni. Az első negyedévre szóló és eddig ki nem adott importengedélyeknél a régi középértékeket fogják alapul venni a fogyasztási és illetékek kiszámításánál.

Megkezdik az importengedélyek kiadását

A bucaresti Argus közgazdasági napilap időnként közzéteszi a közszükségleti cikkek árainak alakulására vonatkozó index-kimutatást, amely ha nem is alkalmazható mindenben a transzilvániai viszonyokhoz, de mindenesetre érdekes következtetések-re ad alkalmat.

A lap most közli az áprilisi árindeket. Eszerint, ha az 1916 április 1-i árat 100-nak vesszük, akkor 1935 december havában az index 3446, az idei év március havában 3684, április végéig pedig 3695. Az árák drágulása tehát fokozatosan tart.

Ha az index számoszlopát közelebbről vizsgáljuk meg, arra az eredményre jutunk, hogy az élelmiszerek közül az idén nem drágult meg a cukor, a rizs, a só, a kenyér, a tej, a zsír, és a szesz. Ezzel szemben decembertől ápriliséig bezárólag a kávé indexszáma 7300-ról 8000-re, a teafé 4660-ról 5000-re, a babé 2800-ról 3000-re, a liszté 2250-ről 2600-ra, a húsé 2500-ról 3300-ra, a vajé 2800-ról 3200-re, a halé

3000-ről 4600-ra, a boré 2200-ról 2500-ra, a gyümölcs-pálinkáé 2370-ről 3000-re emelkedett.

A ruházati cikkeknel a drágulás még hatványozottabb. Az utóbbi négy hónap folyamán a készruhaárak 5000-ről 5600-ra, fehérneműk 3000-ről 3400-ra, a cipők 3400-ról 4200-ra, cérna 3600-ról 4000-re, a pamut 4000-ről 4200-ra drágultak, egyedül a harisnya indexszáma szállott vissza 2500-ról 2600-ra.

Ami a lakbéréket illeti, természetesen a statisztika a bucaresti viszonyokat tünteti vissza. Ez az indexszám decembertől ápriliséig 5150-ről 5500-ra ugrott fel.

A vegyes közszükségleti cikkek közül a szappan index-száma 1800-ról 2000-re, a tűzfűfé 2800-ról 3200-ra, az épületfűfé 2400-ról 2700-re emelkedett. Változatlan maradt ezzel szemben a petróleum 5000-es, a benzín 3800-as és a nyersolaj 2400-as indexszáma.

Ellenyhult az értékpapír-piac

A bucaresti tőzsdén egy a fix-kamatozású papirokban, mint a részvényekben lanya tendencia váltotta fel az eddigi szilárd irányzatot. A kisajátítási kötvény kurzusa fél ponttal 51-re, a Renta Impropr. örökjárdék egy ponttal 49 és félre, a Renta stabiliz. 55-re, a Renta desvoltárii 71 és félre, a

Preservatív a legmegbízhatóbb óvszer. Többször kitüntetve aranyéremmel. Legújabbban az 1959701 számú amerikai Patentet nyerte.

Renta consolid. fél ponttal 32-re lanyhult. A Bancanat részvényei 4870-ről 4830-ra morzsolódtak le. A petróleumpapirok elég szilárdak, az Astra Románá változatlanul 1180, a Steaua Romániei 10 ponttal 590-re, a Concordia ugyancsak tíz ponttal 640-re emelkedett. Biztosítás: papirokban nincs üzlet, árfolyamok változatlanul, Dacia Románia 5000, Generala 1150, Natonala 240, Agricola-Fonciera 255, Steaua Romániei 750, Asig. Románească 500, Franco-Románá 800. Az ipari papirok közül a Resita 5 ponttal 605-re, C. Tramvai 10 ponttal 1400-ra, Letea 10 ponttal 810-re lanyhult, Mica változatlanul 1705, Carpatina 10 ponttal 490-re javult.

Nem fizetnek külön adót a CAM falusi árusai. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium úgy határozott, hogy a CAM falusi adósaira a folyó költségvetési évben nem vet ki külön adót az általuk eladott termékek után, mert jövedelmük a kereskedelmükre kivetett adó által amugyis megilletkeztetik.

Convocare

Domni acționari ai Băncii „BANCA DE CREDIT MARUTI ȘI ECONOMIE S. A. CLUJ“ sunt convocați în

adunarea generală ordinară

pentru ziua de 30. Aprilie 1937. Vineri ora 11 a. m. în localul școlii ai Comunității Eretești în Cluj, Calea Regele Ferdinand 52.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă, bilanțul și contul de gestiune încheiate la 31. Decembrie 1936, precum și bugetul pe anul 1937.
  2. Raportul cenzorilor.
  3. Descărcarea consiliului de administrație de gestiune pe anul expirat.
  4. Alegerea membrilor în Consiliul de Administrație și în Comitetul de cenzori.
  5. Propunerile numai atunci vor fi deschise, dacă aceste vor fi înaintate la Banca în scris, cel mai târziu până la 26. crt. ora 12 a. m.
- Un membru nu poate avea decât o singură procură.
- În caz dacă adunarea nu se va putea ține din motivul incapacității de decizie atunci o vom amâna la 9. Maiu a. c. în același locaș și timp cu aceeași ordine de zi și fără privire la numările membrilor. În acest caz acționarii au dreptul de a depune acțiunile lor până la 6 Maiu a. c. ora 12 a. m.
- Cluj, la 14 Aprilie 1937.

DIRECȚIUNEA.

Kalinin feltűnésű beszéde a Pravda új szerkesztőségének beiktatásán. Moszkvából jelentik: A megbízhatatlanságuk miatt kicserélt Pravda újságírók helyébe a szovjet vezetőség rendeltére teljes újrakat állított be. Ezeknek beiktatásakor Kalinin, a szovjetunió elnöke tartott beszédet, melyben annak a reményének adott kifejezést, hogy rövid időn belül az egész világ kommunista lesz. Egyidejű jelentés szerint a szovjet vezérkar főnöke, Jegorov több magasrangú szovjetiszt kíséretében Prágába utazik, ahol az orosz-cseh katonai együttműködésről fog tárgyalni.

Palesztinai címár. A Miszchar V' Tasszija kiadásában megjelent a legújabb palesztinai címár. A könyv 750 oldal terjedelemben héber és angol nyelven közli az összes címeket és egyéb adatokat a palesztinai gazdasági életéről. Ez a könyv nemcsak a gyárosok és exportőrök érdeklődését érdemli meg, hanem mindenkiét, aki a palesztinai gazdasági élet iránt egyáltalában érdeklődik. A könyv ára 1000 lej és a Palesztina Hivatali (Oficiul Palestinean, Timisoara III. Pta Plevnei 3) utján is megrendelhető.

Megjelent

A második bővebb tartalommal, Mamelusen melléklettel

„BNÉ ASER“

„בני אשר“

Zsidó szertartási rituális szabályok kézikönyve Sulchan Aruch kivonata magyar fordításban minden zsidó háznál nélkülözhetetlen. 30 lej béklyeg beküldése ellenében portómentesen kapható Rosenzweig Anton könyvkereskedésében CLUJ. Tekintélyes ortodox és neolog rabbik elismeréssel nyilatkoznak e könyvről

Betegség esetén először a lázat kell leküzdeni!

„39 fok!
— „Mit tegyek doktor ur?“
— „Alkalmazzon egy Carmol*)-os bedörzsölést és megszabadul a láztól.“

*) Carmol a legjobb bedörzsölő szer meghűlések, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készülnék a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 8-61.

egé
ana
Eden ki
Bilbao
A Havas P
Barcelónában
törték ki. A
ismét megsza
rint a barcelo
ember veszte
meghaladja a
Cezberéből
katalán korm
csapatok me
akik elzárták
Adáz harc k
nye még nem

A Havas
hadsereg ö
tak a korm
bornok, a
noka megf
az an
Az anarchista
rohamosztago
veszteségeket
A Havas r
lónia új igazs
ták meggyilk
zósági épület
Perpignanb
rint úgy látsz
zóság isméte
rülésére, nem
ibériai anarc
nem akarják

Madridból
mapja, hogy P
rid falai alá
alatt remélte
a főváros szá
titó bombáz
anyagi károko
áldozatot köv
után a város
életmenet. A
ja a lövedéke
után elvégzi

Egyidejű n
háromnegyed
után a felkel
leben támadá
ja volt javít
közlekedésen
ket visszav
hogy több h
tésével, vissz

Londoni je
mapi ülésén
alkozott és
zásával. Kije
sának repül
igen sajnála
bombázása r
Az angol ko
tel kapcsolat
hogy elitélje
megelőzni h
való megism
meg még a
jövő elé néz

Anglia e
öregeket,
eltávolítja
Az angol ha
külteket szá
emberséges.
tott repülőgé
nemavatkoz
kérdéssel. M

Kiujultak egész Katalóniában az anarchisták zavargásai

Eden kijelentette, hogy az angol kormány elszállíttatja Bilbaoból az öregeket, asszonyokat és gyermekeket

A Havas perpignani jelentése szerint Barcelonában tegnap újabb zavargások törtek ki. A telefon- és távirősszekkötés ismét megszakadt. A Reuter jelenése szerint a barcelonai zavargások folyamán 400 ember vesztette életét, a sebesültek száma meghaladja a kétezret.

Cezberéből jelentik, hogy Tortosanál a katalán kormány segítségére jött valenciai csapatok megütköztek az anarchistákkal, akik elzárták a Barcelóna felé vezető utat. Adáz harc keletkezett, amelynek eredménye még nem ismeretes.

A Havas jelentése szerint a katalán hadsereg összes egységei hiék maradtak a kormányhoz és hogy Pozas tábornok, a katalán haderők főparancsnoka megfelelő csapattal rendelkezik az anarchisták leveretésére.

Az anarchistákkal vívott ütközetekben a rohamosztogosok szenvedtek a legnagyobb veszteségeket a kormány oldalán.

A Havas megerősíti, hogy Sexet, Katalónia új igazságügyminiszterét az anarchisták meggyilkolták. A barcelonai kormányzósági épület közelében lötték le.

Perpignanba érkezett előbbi jelentés szerint úgy látszik, hogy a katalán kormányzóság ismételt felhívásai a vérontás elkerülésére, nem találtak meghallgatásra az ibériai anarchistaszövetség tagjainál, akik nem akarják kiengedni kezükből a meg-

szertett állásokat. Pertuisból azt jelentik, hogy a rohamosztogosok és karabimerek, akik Figueras és La Junquera helységeiben a vámszolgálat és rendőrség irányítását kivették az anarchisták kezéből, újból kénytelenek voltak átadni a hatalmat az anarchistáknak. Az anarchisták fegyveres tgyainak sikerült elfoglalni a szóbanforgó épületeket. Az anarchista föderáció úgy látszik felszólította a katalán kormányt, hogy 24 órán belül oszlassa fel a rohamosztogakat, mert ellenkező esetben erőszakot alkalmaz és akár mérgező gázok használatához folyamodik. Barcelonában tegnap reggel újabb zavargások voltak.

A Havas jelentése szerint Barcelonában ma reggel csak a földalatti egyetlen vonal volt közlekedés. Azon is csak rendőrök és csapatokat szállítottak. Az élelmi-szerizletek nyitva vannak. A lapok csökkentett oldalszámmal jelentek meg.

A Havas újabb cerberei jelentése szerint a helyzet mind súlyosbodik egész Katalóniában. Az anarchista zendülők elleni harcban a katalán kormánykormányt Valenciából hozott csapatokat kellett felhasználnia. Az anarchisták kezükbe kerítették Figueras és Gerone helységeket. Figuerasból, mely 25 kilométernyire fekszik a francia határtól, az anarchisták kiűzték a miliciát, mely a San Fernando erődben védekezett egy ideig. Mindkét várost azok vezetői harc nélkül elhagyták. Gerone 60 kilométernyire van a határtól.

Ma volt hat hónapja, hogy a felkelők Madrid alá érkeztek

Madridból jelentik, hogy ma van hat hónapja, hogy Franco tábornok csapatai Madrid falai alá érkeztek, amelyet néhány nap alatt remélték bevenni. E hat hónap alatt a főváros számos ízben szenvedett el pusztító bombázásokat, amelyek hatalmas anyagi károkat okoztak és igen sok emberáldozatot követeltek. Néhány heti zavar után a városban helyreállott a normális életmenet. A lakosság nyugodtan kijavítja a lövedékek által okozott károkat és azután elvégzi megszokott munkáját.

Egyidejű madridi jelentés szerint tegnap háromnegyedórás tűzérési előkészítés után a felkelők a Los Franceses hid közelében támadással próbálkoztak, aminek célja volt javítani az E. vetemi Várral való közlekedésen. Kétórás harc után a felkelőket visszaverték és arra kényszerítették, hogy több halott, köztük két tiszt elvesztésével, vissztérjenek lövészárkaikba.

Guernica bombázásáról nyilatkozott Eden az alsóházban

Londoni jelentés szerint az alsóház tegnap esti ülésén Eden a spanyol helyzettel foglalkozott és a benemavatkozás alkalmazásával. Kijelentette, hogy Guernica városának repülőgépről való gépfegyverezése igen sajnálatos példa. A polgári lakosság bombázása nem most történt meg először. Az angol kormány résztvesz a fenti esettel kapcsolatos vizsgálatban. Célja nem az, hogy elítéljen valamely országot, hanem megelőzni hasonló aktusoknak a jövőben való megismétlődését. Ha ilyesmi történe meg még a jövőben, Európa borzalmas jövő elé nézne.

Anglia elhatározta, hogy a bilbaói öregeket, asszonyokat és gyermekeket eltávolítja, hogy megóvja őket a hallatlan mészárlástól.

Az angol hadihajók azért kísérik a menekülteket szállító hajókat, mert azok célja emberséges. Ha a Spanyolországból irányított repülőgépszállítás fokozódni fog, a benemavatkozási bizottság foglalkozni fog a kérdéssel. Minden áron meg kell akadályozni

ni, hogy a spanyolországi szikra lángrobbantsa egész Európát.

Borah szenátor a spanyolországi fasiszta taktika ellen

Washingtoni jelentés szerint a külügyi bizottság tegnapi ülésén Borah szenátor elítélte az Abessziniában, Spanyolországban és főleg Guernica bombázásánál alkalmazott fasiszta taktikát.

Nincsen megfelelő szó a Guernicai borzalmak leírásához. Guernica nyílt város volt és ami ott történt, az a modern idők legfelháborítóbb tömegmészárlása.

Borah szenátor még hozzátette, hogy a fasiszta veszedelmesebb az Egyesült Államokok demokráciájára, mint a kommunizmus.

Ellentmondó jelentések a baszk frontról

Hendayei jelentés szerint a bilbaói leadó azon jelentése felett, mely szerint a köztársaságiaknak sikerült Berneot és a vidéket uraló világitornyot visszaszerezni, továbbá, hogy a baszk csapatok 50 olasz önkéntest fogtak el, élénk sajtó vita indult meg a jobb- és baloldali sajtó között.

Ezt a polémiát az Associated Press kiküldött munkatársa se tudta eldönteni, annak ellenére se, hogy Berneoból küldött jelentést újságjainak, melyekben közli, hogy az említett környéken Mola tartja kezében a hatalmat és hogy többnapig ott tartózkodása alatt sem sikerült egyetlen olasz önkéntest sem felfedeznie.

Brest, május 7. (Rador.) A Lorrain és Bretagne páncéloshajók, amelyek a francia flotta atlantióceáni egységeinek kebelébe tartoznak, holnap a spanyol vizekre indulnak.

Csená van Barcelonában

A Havasnak az esti órákban érkezett jelentése szerint a katalán fővárosban jelenleg rend van. A telefonösszeköttetés Barcelóna és a vidék között helyreállt. A vilámosok is územbe álltak majdnem az egész városban. Hatalmas tömeg sétál a

Mily kár ezért a szép harisnyaért!

A leszaladt szem fönkretette. Helyes mosás ezt megakadályozta volna. A selyem feszes és ruganyos marad — ha Lux szappanpehellyel mossuk.

bulvardokon és uccákon. A pékségek, vágóhidak és dohánytözsdek nyitva vannak. Az uccákon semmilyen felvonulás nem látható. A köztársasági téren, ahol a kormányzóság palotája áll, őrségek állanak.

Hatalmas erővonalakat építenek Bilbaó védelmére

A Havas bilbaói jelentése szerint a baszk kormánycsapatok parancsnoksága külön hadosztályt létesített a még nem mozgósított férfiakból, a város védővonalainak megépítésére. A hadvezetés elrendelte, hogy minden férfi 60 órát dolgozzon hetenként. Az önkéntesek kiténtéseket fognak kapni.

Franciaországba érkezett a bilbaói menekültek első csoportja

Párizsi jelentés szerint pénteken reggel megérkezett a bilbaói kikötőből a menekülteket hozó első hajó. A bordeauxi kikötőben megvizsgálták a gyermekeket és Larochelleben beoltották őket. A menekülteknek három kategóriája van: 1. Akik a saját segítségükre maradnak Franciaországban, 2. Akik mint menekültek csak rövid ideig tartózkodnak az országban és 3. Akik csak átutaznak az országban és Barcelónába tartanak. A menekülteket egyelőre Oleron, Audierne, Seta szigetére vitték, egy-egy csoportot pedig Perpignanba és Daxba.

Nahum Goldmann Ciano gróffal tárgyal Rómában

Szakadás állott be az olaszországi cionisták és nem-cionisták között

Róma, május 7. Dr Nahum Goldmann, a Jewish Agency népszövetségi megbízottja Rómába érkezett és hosszabb tanácskozást folytatott Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. A beszélgetés középpontjában az aktuális cionista problémák és az olaszországi cionistamunka lehetőségei állottak. Tudvalevő ugyanis, hogy az olasz sajtó egy része az utóbbi időben heves támadásokat intézett a cionizmus ellen, amelyet hazafiatalan mozgalomnak minősített. E sajtókampány következtében megnehezítették a cionisták tevékenységét

Olaszországban és szakadás állott be a cionisták és nem-cionisták között, aminek folyamánaként lemondott az olaszországi zsidó hitközségek szövetségének egész elnöksége. Remélik, hogy dr Goldmann római tárgyalásai hozzájárulnak a helyzet javulásához.

Nahum Goldmann római látogatása során felkereste Alberto Theodolit, a népszövetségi mandátumbizottság elnökét is, akivel hosszabb megbeszélést folytatott az aktuális Palesztina-problémákról és a mandátumbizottság júniusi ülészakának napirendjéről.

II. Károly király is bejelentette részvételét a párizsi világkiállításon

A kiállítás megnyitásának végső terminusa: május 24

Párizs, május 7. Mult hó 30-án megállapodás jött létre a világkiállítás rendezésére és a munkásság képviselői között, hogy az utolsó munkanélküli nap e hó 24-ig a május elseje lesz. Ettől az időponttól kezdődőleg szakadatlanul fog folyni a munka, hogy a kiállítást 24-én megnyithassák. Erre miután a munkásság a megállapodás betartására kötelező ígéretet tett, most már bizonyosan számítani lehet.

A világkiállításnak a francia sajtó véleménye szerint a gazdaságin kívül politikai jelentősége is van, mert azon Európa vezető államainak politikai kiküldöttei fognak találkozni.

Részvételét eddig két államfő is bejelentette és pedig Károly román király és Benes csehszlovák köztársasági elnök. Szó volt arról, hogy VI. György angol király is Párizsba utazik, de ez minden valószínűség szerint elmarad, mert a brit uralkodó koronázása után előbb a domíniumokban tesz látogatást.

Párizsba várják azonban Schacht német

gazdaságügyi minisztert, Van Zeeland belga miniszterelnököt, Sandler svéd, Holsti finn külügyminisztereket, Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkárt és még többeket, kik Blum miniszterelnök és Delbos külügyminiszterrel fognak politikai megbeszéléseket lefolytatni.

Elindult Londonba a román delegáció

Bucuresti, május 7. A román küldöttség, amely Károly királyt az angol király koronázásán képviselni fogja, ma este a Simplonnal elindult Sinaiból. Az uralkodót, ismeretesen, Mihály vajda fogja helyettesíteni a koronázási ünnepségen. A trónörökös kíséretében Radu Irimescu légügyi miniszter és Fundațianu tengerügy, a trónörökös adjutánsa, utaznak az angol fővárosba.

először üzdenil

armol *)-os a láztól.

edőrszölőszes tikus fájdal-ként 22 lej-és drogériák-

SPORT

A Ripensia megnyeri a Román Kupát?

Cluj, május 7. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa idei küzdelme a négyes elődöntőig jutott, amelynek vasárnap lesz a fordulója. Az elődöntőbe jutott együttesek játékerejét alapulvéve, a Román Kupa döntőjébe a Venus és a Ripensia kerülnek. Különös tekintettel pedig a Ripensia mai kitűnő formájára, nem nehéz megjósolni, még ha a mérkőzés Bucarestben is lesz, hogy a Román Kupát ezidén ismét a timisoarai proficsapat védi meg.

A Román Kupa vasárnapi fordulójának programja egyébként a következő:

Clujon FC Rapid—Victoria, vezeti Picky Kroner.
Timisoara Ripensia—Universitatea, T. Ilescu.
Bucurestiben Juventus—Vulturii, Irimescu és Venus—Jiul, Vuia.

A középdöntőbe minden valószínűség szerint a Ripensia, Venus és Rapid kerülnek. A negyedik helyre egyforma eséllyel pályáznak a Juventus és Vulturii. A Juventus nagyobb rutinjára való tekintettel azonban hihető, hogy a Vulturii megakadályozza a továbbjutásban.

A csehek ellen szerepelt csapat játszik Belgium ellen?

Bucuresti, május 7. (Az Uj Kelet tud.) Junius 10-én Románia válogatott csapata Bucarestben újabb nemzetközi mérkőzést játszik, ezúttal Belgium válogatottja ellen. Ami a válogatott összeállítását illeti, ismeretes az OETR, a legfőbb román sportfórum pár nappal ezelőtt felújított régebbi rendelkezése, mely szerint a román csapatban csak 25 százalék kisebbségi játszhat, illetve szigorúan alkalmazkodni kell a 8:3-as arányhoz. Ezzel szemben illetékes, felelős labdarugószövetségi körökben határozottan állítják, hogy az előnkség lépéseket fog tenni a legfelsőbb sportfórumnál annak bizonyítására, hogy ezidőszent nem lehet végrehajtani az OETR rendelkezését és a román sport tekintélye megóvása érdekében szükséges, hogy Belgium ellen is a legjobb román tizenegyet képviselje az ország színét, etnikai származásra való tekintet nélkül.

Hir szerint Belgium ellen a szövetség a csehek ellen kitűnően szereplő román csapatot kívánja — esetleges kisebb módosításokkal — szerepeltetni.

Alapszabálymódosítás szükséges ahhoz, hogy Bodola játszhasson a Venusban a KK mérkőzéseken. Bucarestből jelentik: Megállapítást nyert, hogy Bodola csak abban az esetben játszhat a Venus együttesében — amennyiben az a KK küzdelme bekerül —, ha az alapszabályokat módosítják. A jelenlegi szabályok értelmében igazolása csak július 1. után volna lehetséges. Tekintettel az adott helyzetre, több mint valószínű, hogy a Consiliul Federalt a közeljövőben rendkívüli ülészakra hívják össze az alapszabályoknak ebben az értelemben való módosítása végett.

Az ACFR fuzionál az IAR-al? Brasovból jelentik: A B) ligában szereplő brasovi vasutascsapat, az ACFR, amely csoportjában vezet és úgy néz ki, miszerint bejut az A) ligába, már most gondol az első osztályban való jó szereplésének biztosítására. Tárgyalások kezdett az IAR vezetőségével fuzió céljából. A tárgyalások sikert ígérnek.

Ujpest labdarugócsapata — végleges — május 15 és 16-án Bucarestben játszik. Első napon valószínűleg a clujli Victoria, második napon a román FC Rapid lesz az ellenfele. A Victoria a bucuresti mérkőzésért 60.000 lej kapna, ezzel szemben az AMEFA-nak, az előrehozott bajnoki mérkőzésért a megtérítési összeg minimumának kétszeresét fizeti.

Helyreállt az olasz-francia sportbéke. Párizsból jelentik: A pár héttel ezelőtt politikai zavarok miatt elmaradt Franciaország—Olaszország válogatott labdarugómérkőzés ügyében, amely Párizsban lett volna, a francia fővárosba érkezett Mauro olasz szövetségi főtitkár, akinek sikerült a francia szövetséggel megértetni a konfliktus elnevezhető okát. A két szövetség között a kimagyarázkodás révén a béke helyreállt, egyben megállapodtak, hogy a közeljövőben újra programra tűzik a két ország válogatottja közötti mérkőzést.

Ausztria—Skócia válogatott mérkőzés lesz vasárnap Bécsben. Az osztrák csapat felállítása: Platzer, Sesta—Schmaus, Adamek—Pekarek—Nausch, Zischek—Stroh—Sindelar—Jerusalem—Pesser.

Kitűnően sikerült a bucegi siverseny. Bucarestből jelentik: Vasárnap és hétfőn ren-

dezték a szezon utolsó siversenyét a Bucegi hegységben. A lesiklóverseny startja a Bucegi csúcsán, a 2510 méter magas Omulról volt. A kiindulástól az érkezési helyig a különbség 800 méter. Első lett Boerescu IAR Brasov 6 perc 27.1 idővel, 2. Pitis IAR 6:51.3, 3. Ciocci Prahova 6:57.3. A versenyen 13-an indultak.

Befejezte palesztinai turáját a berlini Makkabi futbalcsapata. Berlinből jelentik: A berlini Makkabi futbalcsapata palesztinai turájáról hazatért. A csapat mérlege a következő: Makkabi Tel-Aviv 1:7, Makkabi Petach-Tikvah 0:7, Makkabi Nes Cion 1:0, Rechwoth válogatottja ellen 1:0, Makkabi Nataniah 2:2, a tiberiasi angol katonai válogatottal 0:4, Makkabi Hajfa 1:1. Hét mérkőzésből tehát a berlini Makkabi megnyert kettőt, eldöntetlen kettő és három vereség.

Kicsoda Tommy Farr, Max Baer legyőzője. Tommy Farr, angol ökölvívó pár nap előtt Max Baer, volt ökölvívóvilágbajnok ellen aratott pontozásos győzelme hatalmas meglepetést keltett. A megfélemlítés annál is inkább indokolt, minthogy Tommy Farról eddig keveset hallott a sportvilág. Max Baer legyőzője gyerekkorában bányász, majd építmunkás, később inas, cipőtisztító, teherautósófor volt, végre vásári boxoló lett. Közben igen sokáig — munkanélküli volt, segély nélkül. Többet éhezett, mint jóllakott. Győzelme most aztán bőségesen kárpótolja az eddigi szenvedéseikért, minthogy a mérkőzés anyagilag szépen hozott számára is.

Cluj játékvezetők a KK játékvezető keretében. A KK küzdelmekre ismeretesen a résztvevő nemzetek öt játékvezetőt és megfelelő számú határbíróit kell delegálniuk. A központi bíróbizottság ezen szabálynak a következőkben tett eleget: Játékvezetőknek: Ceau-reanu, dr. Morariu, Russu Gabriel, C. Radulescu és Denis Xifando. Határbíroknak: Tica Tlescu, Piky Kroner, Mity Niculescu, Jean Petrescu, Mielu Petrescu, dr. Ciurel, dr. Stan-ciu, Seliceanu Gligor, Milivoi és Vuia. Tehát négy cluj. Kétszertelenül hízogó a város sportjára.

A vasárnap játszott CAMT—Staruinja mérkőzés eredményét a Nemzeti Bajnokság bizottsága megsemmisítette (CAMT győzött) és a mérkőzést mindkét egyesület terhére mint vereséget írta, gólarány nélkül. Az ok: mindkét együttes felfüggesztés alatt játszott. Az eset annál is inkább érdekes, mert a határozat egyedül a CAMT-ot sújtja. A Staruinja amugyis veszített.

A Haggibbor teniszszakosztálya ezuton hozza tudomására mindazoknak, akik kezdők még, hogy sikerült megállapodást létesíteni egy tenisztrénerrel az oktatásra. Díj felölteteknek 1 órára 45, kettőnek egyszerre 60 lej, gyermekeknek 1 órára 20, kettőnek egyszerre 30 lej. Jelentkezni a titkárságnál lehet, Memorandulul 13.

A magyar főiskolás válogatott Clujon. Az Universitatea vezetősége két mérkőzésre leköttötte a magyar főiskolás válogatottat. Az első mérkőzésen a főiskolás válogatottnak az Universitatea, a másodikon hir szerint a román főiskolás válogatott lesz az ellenfele. A mérkőzések május közepén lesznek.

A magyar labdarugóbajnokságban tegnap bajnoki mérkőzéseket játszottak. Eredmények: Hungária—Budai 7:2 (4:0), Ujpest—Boeska 6:2 (4:1), Ferencváros—III. kerület 2:1 (1:1), Kispest—Elektromos 2:2 (1:0), Szeged—Haladás 2:2 (1:1).

HAMAR FÁRAD FÁJNAK A LÁBAI

MEGOSZTIK MINDEN LAB FÁJDALMA HA
AESCULAP
CÍPO BETÉTET VISEL
KAPHATÓ:
"CARMEN"
CÍPÜLERAKATBAN

Kapható minden jobb cipőüzletben.

lemezek. 20.45: Felolvasás. 21.10: Vidám hangjáték. 22.10: Hírek. 22.40: Hangverseny. 24: Jazz. 1.05: Hírek.

Budapest II. 14.15: Hanglemezek. 17.15: Muzika. 20: Mit üzen a rádió? 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21.05: Szalonzene.

Bécs. 8.10: Rádiózenekar. 11.50: Lemezek. 13: Könyvi zene. 15: Enekettős lemezek. 17.20: Enekkar.

Varsó. 7.30: Lemezek. 8.35: Lemezek. 12.30: Dalok. 13.03: Rádiózenekar. 16.15: Lemezek. 17.15: Zenekar.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak ugy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Keresek megvételre használt állapotban levő szállodai berendezést. Leitner Miksa Oradea, Str. Nic. Iorga 25.

180 lejért villanyondólunk 6 havi garanciával. Speciális hajfestés, víz-vas ondoló és művészies parókakészítés. H. Lotti, Calea Regele Ferdinand 3. Udvarban.

Schönfeld Hédi füző- és művirágszalonnagyáthelyezte Str. N. Iorga 3. száma alá. „General” palota.

A nő örökös problémája! hogy divatos és jó szabó által készített ruhadarabot öltöztetse magára. Ne mulassza el és keresse fel a divat szalonunkat; Str. Berde 2. I. em. (Calea Vict. sarok) Czinczárné és Fülöp Ferencz diplomával és ezüstéremmel kitüntetve.

Nyaraló és fürdőhelyiségek! Fővárosi életterem tulajdonosok figyelmébe! Fővárosi sütisében és cukrászatban hosszú éveken keresztül praktizált házaspár elhelyezkedésére keres. Teljesen megbízhatók. Teljesen szűkségtelen. Cm: Finkelstein Steinmetzstr. Bratca, jud. Bihor.

Nyári tanfolyamhoz — olcsó és gyors módosítással — még 1—2 tanítványt felvesz Cosemetica BOTE, Reg. Ferdinand 34, II.

Izraelita 37 éves, magas, csinos uriaszom 100.000 lej készpénzhozománnyal, megfelelő férjet keres, jobb iparos vagy más egzisztenciával rendelkező ur személyében. Levelek „46-ig” jellegre.

Jobb izr. nő önállóan főz, diétásan is, főnapra állást keres. Fischer M. Str. Caranidarilor 32.

Keresek földbirtokkal rendelkező volt orosz zsonyi böcher és felső iskolát végzett fiatal férjre egy jó családból való lányt házassági céljából. Teljes című leveleket „Földbirtokos” jellegre a kiadóba.

Két szoba konyha, előszoba, fürdőszoba, más teljes komforttal kiadó. Mihail Viteaz 37. szám.

20 és 25 literes patent tejkanna, oca 20 kisebb tejkanna, 60 l. óránkénti teljes képességű Alfa tejfőzőgép, kétajtós jégkészítő eladó Schwartz Ignácnál Memorandulul 13. (Menza).

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Hatóságilag engedélyezett és ellsmert

varró- és szabászati tanfolyam

„ESTHER”, Bucuresti, Str. Gheorghe Chitu 1. visavis az Anglikan templommal, a Str. Dionisie sarkán

gyors kiképzés varrónők részére

Beiratkozás bármikor. Bennlakók is felvétetnek. Eredmény biztosítva. Kérjen iskola-prospektust! A „Szabászat tankönyve”, melyből tanár nélkül megtanulhatja a szabászatot, Lei 150. Kapható minden bucuresti könyvkereskedésben. Szabadalmazott

„szoknya kerekítő”

apparátus kapható ugyanitt.

EXANIAZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGO MUSORA:

Még egy napig prolongálva! Ma, szombaton utoljára: Cigányok. Világsikerű szovjet-film. A szovjet filmgyártás legértékesebb produkciója.

Holnap, vasárnap: Házasságra ítélem. Lilian Harvey és Willy Fritsch ragyogóan szellemes zenés vígjátéklágere.

MUNKÁS MOZGO MUSORA:

Pénteken és szombaton 3, 6 és 9 órakor, vasárnap nincs előadás. I. Kacagó szemek. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Shirley Temple. II. Antonia. Operett. Fősz.: Marcelle Chantal és Fernand Gravey. III. Journal. Helyárak: 10 és 12 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, május 8.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám hanglemezek, hírek, szakelődás, orvosi tanácsadó. 13: Hírek. 13.10: Lemezek. 15: Hírek. 16.45: A „Románia őrsége” szervezet órája. 18: Katonazene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éterend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.15: Rádiózenetek a Vásárból. 13.05: Ének és hegedű. 13.30: Hírek. 14.15: Zenetek a Vásárból. 15.40: Hírek. 16.30: Üzenetek a Vásárból. 17.45: Hírek. 18: A Magyar Cigányzenészek Szövetségének diszhangversenye. 20.15: Hang-

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

A Séta a u

Oradea, 1915 febru szomoru, f zett meg a voltak. Az vinából jő keresztül. Reb Szrula kísérete. És mind zavaros id hogy enne csoportnak ság történ

Huszona Oradeán. ket teszne esztendeje élők sorák legelőndő nyos köde

Mostan cse életén a menekü berek és ről beszél szerint az ba, amíg sikerült is

fenntartat bujdosásá amikor o ték magu hogy az e ját azt a Szrulcse ve elszoró t legdrá

öt jezt a zsebébe baja. Am elővette a majd a f ilyen vac visszaford csapatok átutazási gonokról,

kor kény utazon s kább löj szombati barátság sélnek R dőről, ak Schwartz félházt, rese.

Igy m nagyszer ményeke rekebb f hogy évt mával sz szövegkő klassziku

Az ura le z országgré nak. 22 ni a mul ra a kéri nitzl reb ennek a

Mert s anda g chaszid után fel és a vá népség területén wizensitz

ták, hog verik a nak, éhs fitják a todoxia doktól. zott, ho időben a fütve, n a női m dőjét.

Chass és a hol

A caddik varázsának titka

Séta a wizensitzi rebe elárvult udvartartásában. Legendák Reb Szrulcse Hager csodálatos életéről. A furcsa örökség

Oradea, május 7. Így is lehetne kezdeni: 1915 februárjában, egy hideg téli estén, szomorú, fáradt emberek csoportja érkezett meg az oradeai állomáson. Menekültek voltak. Az oroszok által megszállott Bucovinából jöttek, semleges román területen keresztül. 64 lélek volt, egy nagy család: Reb Szrulcse Hager, a wizensitzi caddik és kísérete.

És mindgyárt hozzátehetjük: azokban a zavaros időkben senki sem gondolt arra, hogy ennek a fázos, összetört menekültcsoportnak az érkezésével az oradeai zsidóság történetében új korszak kezdődött.

Felélednek a legendák

Huszonegy évig élt Reb Szrulcse Hager Oradeán. Az udvarban most előkészületeket tesznek az első „jahrzeit”-ra. Alig egy esztendeje, hogy a caddik elköltözött az élők sorából, de ez az aránylag rövid idő is elegendő volt ahhoz, hogy a legendák aranyos köde bevonja a caddik személyét.

Mostanában sokat mesélnek Reb Szrulcse életének legmozgalmasabb fejezetéről, a meneküléséről. Kipirult arcú fiatalemberek és öreg csillogószemű chaszidok arról beszélnek, hogy a rebe kijelentette, miszerint az oroszok nem jönnek be Vijnitaba, amíg ő ott van, s ezzel a kijelentésével sikerült is majdnem két hónapon keresztül fenntartania a frontot. Mesélnek a rebe bujdosásáról Koszovban és a meneküléséről, amikor orosz csendőrök gyalogosan terelték maguk előtt a rebet. Tudnak arról, hogy az egyik csendőr elszedte a rebe óráját azt a tubák-szelencét, amelyet Reb Szrulcse Rizsnertől örökölt. A caddik szíve elszorult, fájt neki, hogy megfosztották őt legrágább kincsétől, mert hiszen ő úgy érezte, hogy amíg nagyapja szelencéje a zsebében van, nem történhetik semmi baja. Amikor a határhoz értek, a csendőr elővette a szelencét, jól megforgatta azt, majd a földhöz csapta. „Nincs szükségem ilyen vacak skatulyára.” — mondta és visszafordult, hogy megkeresse az orosz csapatokat. Beszélnek a román kormány átutazási engedélyéről, a leplombált vagonokról, a brasovi kínos incidensről, amikor kényszeríteni akarták a rebet, hogy utazzon szombaton, de ő kijelentette: inkább lökjék agyon, de nem szegi meg a szombati tilalmat. Részleteket tudnak a barátságtalan oradeai fogadtatásról, mesélnek Reb Sulem Feuerről, a jámbor zsidóról, aki házába fogadta a rebét, majd Schwartz Hermannról, aki ingyen adta át felházát, hogy a rebnek legyen beszmedre.

Igy működik a chaszid fantázia, ez a nagyszerű konzerváló erő. Szinezi az eseményeket és az egyes történetek egyre kezebb formát nyernek. Az az érzésed, hogy évtizedek múlva, „jahrzeit”-ok alkalmával szintén ezt fogják elmondani; ez a szövegkönyve a wizensitzi rebéről szóló klasszikus chaszid elbeszéléseknek.

A wizensitzi rebe titka

A wizensitzi rebe halálával egy korszak zárult le. Nemcsak Oradea, hanem egész országrészek zsidósága hódolt be a caddiknak. 22 esztendő távlatából kezdjük bogozni a múlt szálait, s feleletet keressünk arra a kérdésre: mivel hódított meg a wizensitzi rebe az oradeai zsidóságot? Mi volt ennek a csodálatos embernek a titka?

Mert kétségtelen, hogy az első időkben sánda gyanu kíséretében a városban a chaszid zsidók minden lépését. Nap-nap után feljelentések mentek a rendőrségre és a városházára és követelték „a tincses népség azonnali kitoloncoltatását a város területéről”. Az oradeaiak tiltakoztak a wizensitzi rebe letelepedése ellen, azt mondták, hogy ezek az idegen jött-mentek felverik a piaci árakat, mindent felvásárolnak, éhségbe döntik a várost és „megcsufítják az uccák szépségét”. Maga az ortodoxia is fázott, idegenkedett a chaszidoktól. Az apróbb sikanériák közé tartozott, hogy miután hétköznapiakban abban az időben a mikve férfiosztálya nem volt befűtve, nem engedték meg a rebének, hogy a női mikvében vegye reggeli rituális fürdőjét.

Chaszid rebe Oradean? A sász-chevra és a holnaposok városában, ahol a „csoda-

rabbi” nagyon érdekes mulatság lehet egy napra, színes anlag a riporter számára, alkalom arra, hogy a tudósok a „keleturópai zsidóság néprajzát tanulmányozzák. De hogy itt legyen egy chaszid rezidencia? Hogy itt állítsanak fel egy rebeudvart? Hogy ide zárandokoljanak a csizmás-átalvetős hegyi zsidók, hogy ide, a nagy magyar Alföld szélére plántálják a chaszid élet ezernyi sajátos formáját? No nem, ez fantáziának is tulságosan vad volna...

A rebe, aki nem olyan, mint egy rabbi

Ha feltesszük a kérdést, de kérem, mégis, hogyan, mivel hódította meg a wizensitzi rebe az embereket? — van aki a vállát vonogatja, van aki találgat és véleményét mond.

— A wizensitzi rebe — mondja egy hitközségi vezér — meghódította az oradeai askenáz zsidóságot, mert ő nem volt olyan, mint más rebe. Mert hát mi az a chaszid rebe? A Mindenhatóság testett öltött létéményese, ő a óra, a Szináj-hegy, a tizparancsolat, a Sulcham Árucl — belőle árad a tan és a bölcsesség. Tehát ő a zsidóságon belül a csalhatatlan, felebezhetetlen, legmagasabb fórum, aki semmilyen vallási közület autoritását nem ismeri el. A chaszidizmus őshazájában nem ósmerték sem a szervezett hitközségeket, sem az ortodox árnyalatot és ennek fegyelmét. Ott, ahol egy chaszid rebe letelepedett, ez volt rendszeren a surlódási felület, minden háboruszkodásnak ez volt a melegágya. Nos hát a wizensitzi mindennek pontosan az ellentéte volt. A béke feltétlen hive volt és az

Az udvartartás

Eddig a hitközségi vezér nyilatkozata. De bizonyos, hogy más okok is közreműködtek. A háború által teremtett nyomor és politikai bizonytalanság mindenütt ingaggá tette a zsidóság lába alatt a talajt és széles néprégeket tett alkalmassá a chaszidizmus befogadására. Hozzájárult ehhez a határok eitoldása és az a körülmény, hogy a maramuresi zsidóság Oradea közvetítésével szívárgott az ország belseje felé. Mindezek olyan okok, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy ez a város chaszid rezidenciává fejlődjék.

A Nicu Filipescu uti „udvar”-ban, ahol a caddik halálának első évfordulóját készülnek most megünnepegni, ezen a hűvös tavaszi délutánon néhány alak lézeng. Szodavízet árulnak és a rebe fényképét. Újra megnézzük a képet, mély szempár néz a meszesébe, a wizensitzi caddik szemei, amelyek közül — a chaszidok szerint — az egyik mindig sirt, a másik mindig nevetett.

A wizensitzi udvarnak gazdag folklorja van. A legszürkébb beszmedres-zsidónak szekerderékre való anyaga van. Kikapunk néhány epizódot, néhány élénk ecsetvonást a rebe portréjához.

A csodarabbi eredeti tanácsai

Valaki mondja:

— Szegény asszony jött a rebéhez, a férje beteg, a leányát nem bírja férjhez adni. A rebe megnyugtatta, menjen csak nyugodtan haza, isten majd megsegíti. „Dehát a rebe a tavaly is ezt ígérte nekem, s a férjem még mindig beteg” — fakadt ki az asszony keserves szemrehányással. Mire a rebe kérlelni kezdte az asszonyt: „ne olyan hangosan, édes lányom, légy belátással, öreg ember vagyok, tönkretesz az egzisztenciámat”.

Vagy:

—Cernautiban voltak. Valaki buszuzott, 100 lejt hagyott az asztalon és elment. A gábe észrevette, hogy a százaz hamis, utána akart szaladni a zsidónak, de a rebe leintette: „Hagy békében — mondta — én jobban becsaptam”.

— Egy asszony panaszkodik, kicsi terményüzete van, a patkányok elharapoztak és kárt okoznak a lisztben és a zsákokban. Kéri a rebét, adjon neki egy kaméát. A

szag feltű fogait?

A helyes ápolás a legfontosabb.

NIVEA fogkrém

az igazi fogápolószert

Ez a legkedvezőbb hatású fogkrém erősíti a fogakat, csillogó fehér fényt ad nekik, anélkül, hogy a fogzománcot megtámadná. Minden étkezés után, különösen lefekvés előtt gondosan kefélje meg és öblögesse ki fogait.

Könyven habzó!
Csodás íau!

24 Lei

oradeai ortodox hitközség legfegyverzetesebb tagja. Nem tartott külön saktert, habár hetenként annyit fizetett gabelláért, amennyiből hónapokra futhatott volna egy sakter fizetése. Nem épített magának külön mikvét, nem celebrált „chipe kedisin”-t, eljárt rendszeresen meghallgatni a főrabbi szónoklatait, s ezzel is demonstrálta, hogy magára nézve kötelezőleg ismeri el a főrabbi, a „mure deászru” autoritását. S habár otthon süttött pászkat, a hitközség kész letéből is vásárolt és leróta a rendes illetéket, nehogy valakinek is eszébe jusson arra gondolni, hogy a pészachi kásrusz dolgában a wizensitzi rebe nem bizik meg feltétel nélkül a hitközség felügyeletében. S voltak idők, amikor a hitközség kebelén belül harcok dultak, azokban az időkben a wizensitzi rebének a városban óriási hatalma és befolyása volt már, egyetlen szavába került volna — s megroppan a hitközség és leomlik az oradeai ortodoxia évszázados bástyája. De ő óvatos volt. Nem is engedte, hogy szóba hozzák előtte a dolgot. Ez imponált Oradeán. Ez a méltányos, megértő, nagyszerű emberi tulajdonságokra valló magatartás eredményezte, hogy az oradeai ortodox zsidóság tisztelettel behódolt előtte.

tiszta, emberi láb xital sohase taposott hó fedi. Elégtétel volt az a tudat, hogy van a világon egy ilyen hely, látezik egy ilyen szentély, ahová nem érhetnek el a szürke hétköznapiok szennyes hullámai.

A caddik meghalt és a gyermekek osztozkodnak az örökségen.

Általában, ami kézzelfogható holmi akad egy chaszid rebe hagyatékában, az inkább idealizált érték. Könyvek, kéziratok, egy ócska tlaisz, egy-egy kirojtosódott, kopott kaftán, amelyikért a handlé 20 lejt sem adna, kimustrált tffilin, vagy egy ezüstnyelű vot. Néha differenciák vannak, az örökösök közül többen ragaszkodnak egy-azon tárgyhoz s a kivülálló ember nem bírja megérteni, hogy komoly emberek miért vitatkoznak ilyen csekélységekben.

Az örökség másik részével, a szellemi részével, a lényegesebb részével, a chaszid táborral már másképpen áll a helyzet. Ezt a részét nem lehet közös bejegyzéssel elosztatni. Rendszerint bizonyos ideig eltart, amíg a chaszidok elhatározzák, hogy ki — hová tartozik. Ebben az elhatározásban nem utolsó sorban a magasabb chaszid politikának is van része.

Egy esztendővel a wizensitzi rebe halála után számot adhatunk már arról, hogy mi történt a rebe szellemi örökségével.

Schön Dezső

A hid, amely fogva tart

Néhány héttel ezelőtt adták át a nyilvános forgalomnak a világ leghosszabb hidját. Ez a hid, amely 7015 méter hosszúságával a világ legnagyobb hidja jelenleg, San Francisco és Oakland között épült és megnyitása óta állandóan egész Amerika szeme rajta van, annyit foglalkoznak vele az újságok. Még akinek nincs is szüksége rá, hogy a hidon keresztül haladjon, azok is seregestől keresik fel az amerikai technika eme hatalmas teljesítményét, elképzelhető tehát, mily nagy a forgalomterhelés ezen a mammothidon és mily ébernek kell lennie a rendőrségnek, hogy a hid rendjét fenntarthassa. Most jelentik, hogy a hír forgalombaléptének első hat hónapjában nem kevesebb, mint másfél millió automból haladt át a hatalmas vasszerkezeten, ami átlagban napi 30.000 kocsinak felel meg. Ennek a szinte elképzelhetetlen forgalomnak a szabályozása, nem is beszélve a biciklistákról és gyalogosokról, egy egész rendőri hidellenőrző csapatnak ad munkát, akik közül negyven ember állandóan tájpon van, hogy a hid forgalmát szabályozza. A rendőrsztrviselők egyrésze állandóan motorbiciklikén cirkál a hid két vége között, hogy a gépkocsik gyorsaságát ellenőrizze. Hetven kilométeres sebességnél gyorsabban ugyanis nem szabad haladni a hidon és ha valamelyik autovezető áthágja ezt a rendszabályt, akkor azonnal leállítják és az autó vezetőjét rövid szóbeli tárgyalás után egy börtönbe zárják, amely a hid egyik hatalmas pillérében várja a kihágó autovezetőket. Soha még ilyen praktikus és kéznél fekvőbb börtön nem várt a hidonati forgalom megszögőjére, akiket kocsiikkal együtt azonnalmód betelernek a hidpillérbe, ahonnan sóvár szemekkel nézhetik az előttük elfutó autókat és hallgathatják a hid lábainál mormoló hullámok csapdosását. Elképzelhető, hogy a gyorsasági mániában szenvedő amerikaiak számára mily súlyos büntetés ez a néha több óráig tartó szabadságvesztés! A szigorú rendszabályok ellenére is megkísérik azonban sokan a gyorsajást és eddiggel is már több száz amerikai autovezető kóstitta meg a hidba épített börtön sanyarúságait.

Beszélgetés párizsi barátommal

Írta: SZOMORY DEZSÓ

Késő éjjel, párizsi újságíróbarátommal ülök a szobámban és hallgatom. Az ember nem is hinné, hogy francia léte, milyen szomorú dolgokat tud beszélni! Milyen érdekes szomorú dolgokat.

— El vagyunk szakadva egymástól Párizsban, írók és művészek, — mondja. — Elszakadva érzésben és gondolatban. Mindenki mást akar, másban hisz, másban remél. Hajdani jó pajtások, de sőt régi jó barátok is különváltak egymástól. Mindenki megy a maga külön útján, gyakran haraggal és keserűséggel a szívében. Jules Romains még abban hisz, hogy a tisztesség s a jóindulat össze tudná terelni az embereket, valamelyes nemes cél s megváltó cselekedet jegyében. Innen van, hogy azt a regénysorozatát, melyet 1932 óta publikál, évente két-három kötet közreadásával. A jóindulatú emberek közös gyűjtőim alá foglalta. Ebben a végelethatatlanul nagy keretben megvannak Romainsnek a maga külön egyéni gondolatai és elméletei a francia nemzet jövőjéről s általában az emberiség sorsáról. De ezek, sajnos, éppen az ő külön gondolatai és elméletei. A legnagyobb baj, hogy alig van hite a vallási eszme üdvözítő hatalmában... De sőt merem állítani, hogy a katolicizmus tekintetében csak arra a kezdetleges és művészetlen állapotra tud jutni, mely egyszerűen minden hitet megtagad, másrészt minden vallást lefokoz a régi babonák színvonalára. Holott meggyőződésem szerint, éppen a vallási eszme megfoghatósága okozza az emberiség minden baját és gondját e percben. Aminthogy jóhiszeműség s jóindulat is fogyóban van. Kérdem, mi lesz azon a napon, mikor érzések és szemléletek tekintetében, pártharcok és viták fergetegében már a jóhiszeműséget s a jóindulatokat sem lehet majd feltételezni az ellenfelek részéről? Ezzel nyilvánvalóan minden lezárul a szellemiek terén. Az összes kiutakat s megoldásokat a gyűlölet torlaszolván el, nem lesz más mód és fegyver, csak az erőszak.

— Hát ez kétségbejítő! — mondom. — Önöknek az a fogalomzavar a legsúlyosabb baj, mely a forradalom fogalmát feldisznítotték babérral és dicsőséggel. Minden jó és nemes dolog a nagy francia forradalomból származván, minden forradalmi megmozdulást csak jó és nemes dologt várnak.

— Nagyon jól látja ezt, — mondja a barátom dicsőreleg. — A nagy francia forradalom dicső emléke és történelmi presztízse teszi azt, különösen Clemenceauék apológiái óta, hogy nálunk izgatás és agitáció cselekvésszámba megy és csődület, lázongás, sztrájk és uccai lövöldözés forradalmi megmozdulásnak számít.

— Mindenesetre bizni kell egy jobb jövőben, — felelem optimisztikusan — továbbá bizni a franciák nagy tehetségében és kiapadhatatlan erőforrásaiban, amellyel történelmük folyamán, annyi bajt és vesztélyt le tudtak küzdeni. Elsőben pedig bizni kell a jó Istenben, aki sohasem hagyta el az embert, fájdalmas valóságában. — Ez az én hitem is, — mondta a barátom.

Aztán, amint az illik az olyan kijelentések, melyek az isteni gondviselés szép gondolatahoz fűződnek, hallgattott egy percig. — Beszéljünk másról, — mondtam később, mert már éjjel után járt az idő s a szobámban vastag felhők szálltak a cigarettafüsttől.

— Van itt egy kis bus történet, amit elmondanék önnek, — szólott a barátom egy kis bus történet a német emigráció világából, ha ez érdekelné.

— Oh hogyne! — feleltem biztaton.

— Azt tudja nyilván, hogy Párizs tele van szegény német újságírókkal, akiknek el kellett menniük hazájukból. Azt is tudja nyilván, hogy ezek a szegény német újságírók összeálltak és 1933-ban egy napilapot alapítottak Pariser Tagblatt címen. Egy hajdani reichstag-képviselő, Georg Bernhard nevezetű, volt ennek a lapnak a főszerkesztője, míg az adminisztratív ügyeket egy orosz kiadó vállalta, egy Wladimir Polliakov nevű ember.

— Valószínűleg Wladimir Pollak, — mondtam.

— Ezt nem tudom, — felelte a barátom. — A lap elég jól prosperált s rövid idő múlva napi tizenötezer példányban jelent meg. Ez így ment a mult év június haváig. De akkor, egy nap, míg a főszerkesztő Amerikában tartózkodott, az egész szerkesztőség elszakadt Polliakov kiadótól s elhagyta a szerkesztőséget. De magával vitte az előfizetők névjegyzékét s másnap reggel egy új lapot jelentett meg, a Pariser Tageszeitung-ot.

— Miért történt ez? — kérdeztem.

— Ez egyszerűen azért történt, mert Polliakov kiadó jobb üzlenek tartotta eladni, mint fenntartani a lapot s ebben az irányban titkos tárgyalásokat folytatott a párizsi német követség sajtófőnökségével. Egyszóval el kívánta adni testestől-lelkestől munkatársait, egy merőben ellentétes politikai irányzatnak.

— Szörnyű ember! — mondtam.

— Üzletember! — felelte a barátom.

— Azonfelül orosz ember léte, nem igen érzett együtt a szegény német újságírók lelki érzelmeivel. Már oda is adta volna őket szöröstül-böröstül, mikor ezek megneszelvén a dolgot s százféle bizonyítékokat gyűjtvén, elrohantak a szerkesztőségből s kiadták a maguk új napilapját. Természetesen az első szám első oldalán, egy zajos cikk keretében, elmondták az egész manóvert s megbélyegezték az árulót! Ebből aztán mostan egy gyönyörű per lett a párizsi törvényszék előtt... Gyönyörű per az ítélet szempontjából. Tudniillik az előfizetők névjegyzék elcsatolása, a lopás büntetének ugynevezett tényálladékát merítette

ki... A fővádlott, egy Fritz Wolf nevű újságíró, aki az egész akció vezére volt, azzal mentegetődzött, hogy eredetileg ő és újságíró társai, névszerint Kurt Caro és Arthur Grave, személyesen gyűjtötték a párizsi német emigráció körében az előfizetőket s ezért kötelességük volt ezeket megvédeni.

— Megvédeni? — kérdeztem.

— Igen, mert ha az előfizetők névjegyzékét illetéktelen kezekbe jut: az emigránsoknak azok a hozzátartozói, akik Berlinben maradtak, sokat szenvedhettek volna. Tehát ez nem volt jogtalan elcsatolás, mint inkább elővigyázatosság és emberbaráti gondoskodás.

— A törvényszék? — kérdeztem kíváncsian.

— A törvényszék helyt adott ennek a mentségnek s a lopás vádját az ügyész el ejtette. Fritz Wolff újságíró összesen 100 frank pénzbírságra ítélték s azt az összegget Kurt Caro és Arthur Grave megosztotta vele. Mindegyikre harminc egynéhány frank jutott. A szerkesztőség többi tagjait egyszerűen felmentették.

Ezeket beszélte a barátom s megint hallgott. A Kolosy térről a szomszédban, kettőt ütött a toronyóra. Már elmerültünk a füstben. S még sokáig hallgattunk. Odakünn már-már világos kezdett lenni lilaszínű derengéssel messze a horizontban. Éreztem, hogy ezzel a történettel, a német emigráció nagy drámájának egy jelenete tárult elém ebben a tavaszi hajnalban.

— Node kérem, — mondta ma barátomnak — de hiszen akkor mégsem lehet azt mondani, hogy az önkörösben Párizsban, jóhiszeműség s jóindulat feltűnően fogyóban van. Ha egy ilyen ítélet lehetséges!

— Oh Istenem, — felelte a barátom — még vannak jó barátok, mert hiszen különben nem lehetne élni. Még van egy kis maradék igazság is ezen a világon.

— Hála Istennek! — mondtam.

A Transilvaniai és Banati Zsidó Tanítóegyesület közgyűlése Timisoarán

Folyó hó 2-án zajlott le Timisoarán nagy érdeklődés mellett az országrészi Zsidó Tanítóegyesület közgyűlése. A zsidó tanítók és tanárok ritusbeli és politikai árnyalati különbség nélkül sereglettek egybe Transilvania legtavolabbi vidékeiről (Brasov, Bistrița, Tg.-Mures, Satu-Mare stb.) a zsidó oktatás és nevelésügy fontos kérdéseinek megbeszélésére.

A közgyűlést Groszmann Dezsó elnök tartalmas és hatásos beszéddel nyitotta meg. Először a timisoarai rabbikar nevezte, dr. Singer Jakab főbbi üdvözölte a delegátusokat, majd az Orthodox Orsz. Iroda és a II. ker. orth. hitközség nevében Friedmann Ferenc elnök biztosította az orthodoxia bizalmáról a tanítókat. Dr. Molnár Gyula ügyvéd a távollevő Nyiri Jenő, az egyesült Izraelita Hitközség és a timisoarai zsidó iskolák kuratóriumának elnöke nevében köszöntötte az érkezőket. A VI. ker. orthodox hitközség nevében dr. Löffler Géza elnök volt alpolgármester, a timisoarai zsidó tanítást nevében dr. Marcus József liceumi igazgató méltatta a közgyűlés jelentőségét.

Ezután dr. Pap Illés timisoarai liceumi tanár lendületes előadásban fejtegette a mai zsidó iskola feladatait. Iskoláinknak, a zsidó nép elismert ősi fentartójának, ma is, az évezredes, jóchanani hagyományok szellemében alapos zsidó tudományt és héber ismereteket, igazi judaizmust kell terjeszteniük, hogy a belőlük kikikerülő új nemzedékek a reájuk váró nehéz jövőben mint a diaszporában, mint Palesztinában igazi erkölcsi erővel legyenek képesek a zsidó nép fennmaradását és erősödését előmozdítani.

Klein Gyula, az oradeai orth. gimnázium tanára a transilvaniai gyermekek tanulási és művelődésének bizonyos nehézségeire mutatott rá. A szülőktől örökölt anya-

nyelvük és tanítási nyelvük ma még nem azonos. Mindamellett az állam nyelvén kapott oktatásuknak és emberi és zsidó műveltségüknek hiánytalannak és szilárdnak kell lennie. Csak így módon lehet az új nemzedék kulturális értéke az előbbiekével egyenlő. Az előadó hivatkozott az ezen a téren már eddig is elért eredményekre, amelyeket szívesen íparkodunk fokozni.

A közgyűlés második részében a hivatalos egyesületi ügyek mellett, — amelyeket Schapira Gyula kiváló föltitkári és Fischer Józsefné precíz pénztári jelentése szemléletesen tártak fel, — alapos, összesen mintegy hat óra hosszú tartó megbeszélés tárgyai voltak a tanítói és az iskolai problémák. A tanítói létkérdések: a fizetés és végellátás részletes megvitatása mellett a tanítói utánpótlás és továbbképzés, a tankönyvszerkesztés és kiadás, a tanulóknak iskolán kívüli tanítása, foglalkoztatása és nevelése (önképzőkör, strájer-mozgalom), a hitoktatási tanításterv problémái állottak a tárgyalások tengelyében. A magas színvonalú viták eszméileg mind a zsidó hitűség és a palesztinacentrikus gondolat síkján mozogtak.

A tárgysorozat végén megejtett tisztújítás lényegében a régi tisztikart, választmányt és bizottságokat erősítette meg Groszmann Dezsó aradi igazgató elnökléte alatt. Az egyesületi tevékenység elmélyítése céljából a közgyűlés újításként az egyesületen belül három körzetet létesített: Clujon Brief Dávid, Oradean dr. Némethin Roth Frida és Timisoaran Márton Izidor elnökléte alatt.

A déli szűnetben a kongresszus tagjait ebédre az egyesült Izraelita Hitközség, majd uzsonna-vacsorára a II. kerületi Orthodox Hitközség látta vendégül. A vidékiek elszállásolásáról a liceum Internátusa gondoskodott.

Nagyjövőjű, Romániában egyedülálló, legmodernebbül felszerelt, biztos rentabilitású

iparvállalat társat keres

2.000.000 lej tőkével. Csak abszolút komoly ajánlatokat kérünk „Technika” jellegre a kiadóhivatalba.

A világ legnagyobb disznója Párizsba akar menni

✱

Bucuresti, május hó.

A világ legnagyobb disznója néhány nap óta Bucurestiben látható.

Nem akarjuk, hogy az olvasó akár csak egy pillanatilag is félreértse bennünket. Ezuttal nem két lábon járó disznóról, hanem egy egész egyszerű és jámbor sertésről van szó, amely azonban mégis a legnagyobb a világon.

Ha másban nem is, de a világ legnagyobb disznójának terén sikerült világrekordot elérnünk az előző rekordot is romániai disznó tarotta. Jónásnak hívták és Sibiu környékéről hozták le a fővárosba a „Luna Bucurestilor” alkalmával. De Jónás alig érte el a 400 kilót.

Az új világrekordot Manciuak hívják és Tg.-Jiuból, tehát igen előkelő helyről származik. Manciu karrierje magasba ivel s rövidesen Párizsba kerül, ahol a nemzetközi kiállításán valószínűleg egyike lesz a legnagyobb atrakciónak.

Es ha elvont értelemben akad még a mi disznónknál sok nagyobb disznó a földön, ennek a Manciuak valóban ijesztő méreteket sikerült magára szednie szalonjában.

Curiculum vitae

Ezelőtt három évvel született és tisztességes tg.-jiui szülők malaca volt. Ma 2 m. 30 cm. hosszú, mellbősége 2 m. 65. A hasbőségét meg se mérték, nehogy ezáltal megigézők.

Ugyancsak az igézet ellen kötötték a hátára, fényesen göndörödő fehér sörtejebe és a füle mögé piros szalagot.

A világ legnagyobb disznóját a Carol körúton, a földművelésügyi minisztérium közelében elhelyezett függönyös kerekében járó házikójában tekintették meg. Meglepő a tisztaság. Szegény Manciu, milyen jó volna most a többi fajtajabellékel egy pocsoljában disznózkodni. Ehelyett ez a borzalmas tisztaság! Fehér szalmán, amelyet naponta cserélnek, minden nap szappanvizes fürdő...

Manciuak, a szerencsétlenek, óriási kalitkájában már nincs is emberi, pardon disznói kinézése, hatalmas szalonahalmaz. Felállni már nem képes, mert a hasát lépi le, de a kövérség annyira lefog még a lábairól is, hogy alig látni a csülkeit... A szeméit is egészen benötte a zsiradék. Gazdája kedélyesen huzza szét a szalonját, amelyből elbújnak az élénk szemek, amelyek egy szegény, megkínzott állat szomorúságát tükrözik vissza.

Mit rőfög a Manciu

Nehéz világbajnokságot szerezni s Manciu mintha ezt rőfögné.

Mert rőfögni még tud, még a levegőt is rőfögve veszi. A feje, a lábai, a teste egyetlen zsirtömeggé, két fülét is benötte a kövérég, a hatalmas test mellett a szeméi, a fülei, a patái egy kis malacéra emlékeztetnek.

Manciuak kolosszális sulya van: 740 kiló. Amikor március 3-án Tg.-Jiubban lemérték, szegénynek „csak” 690 kiló volt a sulya. Naponta 10 kilónyi táplálékot „vesz magához”, amelyből egy kilót szalonává sikerül feldolgozni. Naponta egy kilóval szaporodik. Ha ez így tart, és Manciu nem öli meg a szive, akkor rövidesen új házba kell átköltöztetni. Manciu naponta dönti meg saját világrekordját.

Manciu sikere

Bucurestiben nagyon népszerű a világ legnagyobb disznója. Mindenki látni akarja s bárki elérheti ezt 5 lej belépti díj ellenében. A gazdája tg.-jiui iparosember, felhagyott az iparával, mert Manciu egészen jól jövedelmez.

— Csak a szívével ne volna baj, aggódnak, — miközben szeretetteljes pillantásokat vet drága Manciuja felé. Mert a gutatús már öt is kerülgeti.

Egy „hölgy” látogató méltatlankodva jegyzi meg: — Micsoda szélhámosság, az van kirva, hogy a hossza 230 méter, pedig még 3 méteres sincs. Pont nélkül olvasta a számot s 230 méteres disznót akart látni.

Politikusok a disznó előtt

Két politikus beszélget a nagy kalitka előtt:

— Ez még X-nél is nagyobb disznó. (Nem irhatjuk ki, hogy X alatt ki rejtőzik.) Egyikük Manciu gazdájához fordul:

— Hát mennek Párizsba?

— Megyünk, ha az isten megsegít, nó meg a kormány...

— Hát hogyne segítene a kormány, hisz földiek. Manciu is Tg.-Jiuból került ide.

— Bizony megérdemelénk a kormány támogatását, — mondja a gazda. — Dicsőséget szerzünk az országnak.

Még csak annyit, hogy a derék Manciu, olteniai csengési neve ellenére, yorki származású, tehát angol.

De ez még nem akadályozza meg, hogy méltón képviselje Párizsban Tg.-Jiut.

(—del)

HIREK

Elfogták a május elsejei varsói merénylet tetteseit

A lengyel alkotmány évi ünnepnapján is antiszemita kilengések voltak Varsóban és Lembergben

Varsó, május 7. Május 3-án volt a lengyel alkotmány proklamálásának évfordulója és ebből az alkalomból nagy nemzeti ünnepségek voltak egész Lengyelországban. Az ünnepségeken az összes zsidó szervezetek is résztvettek. Ugyanekkor Varsó különböző negyedeiben a nemzeti demokrácia és nemzeti radikális hűségük megta-
madták a zsidó járókelőket és bezúrták számos zsidó üzlet kirakatát. A kávéházakból kiűzték a zsidó vendégeket és az incidensek során több zsidó könnyebben megsebesült. Hasonló kilengések voltak Lembergben is.

Jelentette az Új Kelet, hogy május elsején fegyveres támadást követtek el isme-

retlen tettesek a zsidó bundisták felvonulása ellen, melynek során egy öt éves gyermeket megöltek, több zsidót pedig súlyosan megsebesítettek. A rendőrség razzitát tartott a nemzeti demokrácia és nemzeti radikálisok köreiben és a merénylet elkövetésének gyanúja alatt hét lengyel diákot őrizetbe vettek. A letartóztatottak a „radikális nemzeti tábor” nevű illegális szervezet tagjai. Az egyik diák lakásán, aki a természettudományi fakultás hallgatója, bombagyártó laboratóriumot és nagymennyiségű robbanó anyagot találtak. Az ügyvel kapcsolatban további folyik a szigorú vizsgálat és újabb letartóztatások várhatók.

— Május 20-án léptetik életbe az új katonai büntetőtörvénykönyvet. Bucurestiből jelentik: Május 11-én ülnek össze a nemzetvédelmi minisztériumban az összes hadbíróságok elnökei és ügyészei, hogy megvitassák a május 20-án életbelépő új katonai büntetőtörvényvel kapcsolatos intézkedéseket. Az értekezleten Manolache tábornok, a katonai igazságszolgáltatás főfelügyelője fog elnökölni.

— **Ügyvédi hír.** Dr Weisz Miklós ügyvédi irodáját megnyitotta Cluj, Str. Regina Maria 22. Telefon aut. 21-87.

— **Orvosi hír.** Dr Király sebész és nőgyógyász a Str. Iuliu Maniu 23. szám alá költözött. Rendel. 3—6-ig. Telefon aut. 11-52.

— **Meghalt a mulatozás közben fejbevert munkás.** Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy az egyik külvárosi kocsmában Veres Albert bérkocsis összeverekedett Nagy Miklós munkással, akit egy kövel olyan szerencsétlenül ütött meg, hogy a munkás ma éjjel a klinika sebészeti osztályán meghalt. Veres Albert ellen annak idején jegyzőkönyvet vettek fel és eljárást indítottak súlyos testisértés címén. Ma reggel azonban a bünyügyi osztály detektívjei újabb megjelentek Veres Str. Mocan 6. szám alatti lakásán, őrizetbe vették és haláltokozó súlyos testisértésért az ügyészségnek adták át.

— **Béke a cluji mizachi csoportok között.** Az elmúlt évben kettészakadt Poel Charédi és Hapoel Hadati között hosszú tárgyalások után fúziós alapon béke jött létre, amelynek értelmében a Calea Decebal 16. szám alatt működött Hapoel Hadati csoport megszűnt és beolvadt a Str. Paris 47 alatt működő Poel Charédi szervezetbe, amely immár magába öleli a város összes vallásos cionista elemeit.
— Szombaton délután 1/2 óra körül a mincha ima keretében Klein Eliahu rabbi „perek” előadást tart, amelyre a vezetőség meghívja összes tagjait. Vendégeket szívesen látnak.

— **Eljegyzés.** Mihály Belluskát Gherlaról eljegyezte Wertheimer Zoltán Livada. (M. k. é. h.)

— **Eljegyzés.** Sonnenklar Many Cristuri és Mendel Mózes Becean Ilva Mica jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A Haggibbor tomaszokoztálya** ezúton értesíti Cluj ifjuságát és férfi sportolóit, hogy folyó hó 11-én, kedden reggel 6—8-ig tartja első szabadteri tornáját és atlétikai óráját a városi sporttelepen. Az órák hetenként kétszer, kedden és csütörtökön lesznek megtartva szakképzett edző vezetésével. Beiratkozni az órák alatt, vagy a titkári hivatalban (Savoy kávéház felett) mindennap délután 6—8-ig lehet.

A ROYAL slágermozgóban holnap, vasárnapról premier!
A szezon legszellemesebb, legragyogóbb vigjátéklágere. Csodás muzsika!
LILIAN HARVEY és WILLY FRITSCH
legjobb szerepükben.
Házasságra ítélem!
Ma, szombaton utoljára: **CIGANYOK.** Világsikerű szovjetfilm.

— **Egy kilométer utkülönbség csökkenti a bányaváros forgalmát.** Baiamarei tudósítónk jelenti: Az államvasutak által most közzétett rendelet szerint Baiamarenek, mint klimatikus városnak 25 százalékos vasuti kedvezményt biztosít május 15-től október elsejéig a régi 50 százalékos helyett. Az ideutazóknak egész jegyet kell váltaniuk, amelynek a felmutatása alapján a helyi vasuti pénztár a visszautazásnál féljegyet bocsát ki. Ezzel szemben a hatvan kilométer körzetben levő állomásokról a fűrdőidény alatt továbbra is ötven százalékos a kedvezmény. Furcsa helyzet adódik elő emmél a megkülönböztetésnél, mert Baia-Mare a nyár folyamán a legtöbb üdülő vendéget Satumare-ről kapja, akiknek száma az ötven százalékos kedvezmény mellett sokkal nagyobb lenne. És minthogy csak a hatvan kilométer körzetben levő állomásokról lehet ideutazni 50 százalékos kedvezménnyel, Satumare kiesik ebből a zónából, mert 61 kilométernek van feltüntetve a vasuti térképén. És ez az egy kilométer különbség veszélyezteti a bányaváros nagyobbáru nyári forgalmát. A város vezetősége elhatározta, hogy sürgős felterjesztést intéz az államvasutak igazgatóságához, amelynek kéri, hogy emiatt az egy kilométer miatt ne essen el Satumare lakossága az ideutazásnál a nagyobb kedvezménytől, mert Baia-Mare érdeke is így kívánja ezt meg. A szomszédos Baiaspriet is már két évvel ezelőtt klimatikus város-sá nyilvánították. A vasuti kedvezményt azonban csak az idei szezonra ígérték meg, de az ígért dacára sem adták meg. Most Baiasprie vezetősége erőteljes mozgalmat indít és minden eszközt igénybe vesz annak kiharcolására, hogy megkapja a vasuti kedvezményt, amely mint klimatikus helyet megilleti.

— **Joachim Prinz Amerikába költözik.** Berlinből jelentik: Dr Joachim Prinz, a neves berlini rabbi és író a napokban tért vissza többhetes amerikai utjáról, ahol angolnyelvű előadásokat tartott a cionista politika és palesztinai építőmunka aktuális kérdéseiről. Az United Palestine Appeal most felkérte dr Prinzt, hogy költözzék át Amerikába és vállaljon irányító szerepet az ottani cionista munkában és akciókban, ugyanekkor pedig rabbi állást és tanári funkciót is betölthet valamely zsidó tudományos intézetnél. Dr Prinz a meghívást elfogadta. Távozása nagy veszteség a németországi zsidó közéletre.

— **Eljegyzés.** Kasovitz Mancu Bistrița és Grünfeld Ernő Targumures jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Bród Kató Simleul Silvaniei és Diamantstein László Cluj május 11-én Simleul Silvaniein tartják egybekelési ünnepélyüket, melyre rokonaikat és ismerőseiket ezúton is meghívják. Táviratok a KKL utján.

— **Eljegyzés.** Teszler Erzsikét Fágárasról eljegyezte Katz Józsi Bucuresti.

— **Dr Elekes Miklós** ideggyógyász és pszichianalitikus a gyermek és a család címmel f. hó 9-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel tart előadást a Zsidó Arvagondozó At-retegező Intézet Str. Paris 38. szám alatti helyiségében. Az előadás keretén belül beszélni fog: 1. A gyermekkor első éveiben a gyermek szellemi életének kialakulását miként befolyásolja a családi kör. 2. A felnőtt érzelmi világa attól függ, hogy a gyermekkorában hogyan fejlődött viszonya a szülőkhöz és testvérekhez. 3. A gyermekkor lelki bántalmait képezik a felnőtt idegbetegségeinek okait. 4. A családi körben a kislányka és kisfiú helyzete egymástól miben különbözik. Hogy a kisgyermek jelenléte az előadót ne feszélyezze tárgyának minden oldalról való megvilágításában, ezen ingyenes előadásban a gyermekek mellőzését kéri a vezetőség.

znója ni

május hó.
y nap óta.

csak egy
Ezuttal
nem egy
van szó,
a világ.
nagyobb
ordot el-
ai dísznő
környéké-
Bucuresti-
érte el a

hívják és
ról szár-
el s rövi-
előző ki-
a legnép-
ég a mi
a földön,
ő mérete-
nában.

um vitae
tisztessé-
a 2 m. 30
hasbősé-
megigéz-

tek a há-
rtéjébe és
Carol kör-
m közelé-
n járó há-
p a tiszt-
volna most
ában dísz-
tisztaság!
csereinek,

riási kalit-
on dísznői
z. Felállni
pi le, de a
lábairól is,
neit is egé-
kedélyesen
lőbujnak az
y, megkin-
vissza.

g a Manciu
i s Manciu

levegőt is
este egyet-
e a kövér-
nei, a fülei,
zhetnek.

n: 740 kiló.
a lemérték,
sulya. Na-
magához”,
erül feldol-
odik. Ha ez
a szive, ak-
költözötténi.
világerekord-

nciu sikere
a világ leg-
i akarja s
j ellenében.
hagyott az
jövédelmhez.
aj, aggodík,
tásokat vet
ítés már öt

okodva jegy-
az van ki-
pedig még 3
a a számot
ni.

disznó előtt
gy kalitka

isznó. (Nem
őzik.) Egyi-

git, nó meg

mány, hisz
ilt ide.

ormány tá-
— Dicsőséget

ék Manciu,
orki száрма-

meg, hogy
-Jiut.
(—del)

Az aranyér
azonnal Goedecke
féle Anusol kuppal
kezelendő. A világ
összes orvosai ismerik
és rendelik

TURISZTIKA
A Haggibbor turisztikai szakosztálya f. hó 9-én, vasárnap reggel pontosan 8 órai indulással gyalogturát rendez Dumbravara. A Haggibbor Hanoar kéri tagjait, hogy a turán vegyenek részt. Indulás a klubház elől. Str. Memorandului 13.
A Haggibbor turisztikai szakosztálya f. hó 10-én, hétfőn reggel 8 órai indulással gyalogturát rendez Mikesetó—Árpádcucs—Bilascu kut utrányal. Indulás a klubház elől.

A polgári repülőforgalom cluji menetrendje

Eppen egy esztendeje indult meg a rendes utasszállító repülőgépforgalom Bucuresti és Prága között, amely után egyik főállomása Cluj. Naponta rendszeres repülőjárat van a SARTA ROMAN és a CSA cseh polgári repülőszervezet kitűnő gépein, melyek percnyi pontossággal érkeznek, illetve indulnak és a vonatjáratnak majdnem egynegyede alatt teszik meg az utat.

A menetrend a következő:
Érkezés Bucurestiből Clujra reggel 8.40-kor.
Érkezés Prágából Clujra délután 5.05 órakor.
Indulás Clujról Prágába reggel 9 órakor.
Indulás Clujról Bucurestibe délután 5 óra 20 perckor.

Ennek a repülőjáratnak közvetlen csatlakozása van a karlsbadi, marienbadi, pöstyéni, brüsszeli, párizsi, londoni, berlini, müncheni, leipzig, amszterdami, rotterdami és antwerpeni repülőjáratokkal, valamint a többi nagyobb európai városokkal.
Felvilágosításokat és jegyet kapni a polgári repülőszervezet irodájában Somezeni, (Telefon 13-77.), az Economia utazási irodában Unirii tér 23 és a Wagons Lyts irodában Unirii tér 18.

Váltsátok meg a sékelt

a 20-ik jubilaris cionista világgongresszus választásaira!

הקונגרס הציוני העולמי
ה-20
שקלו את השקל

UJ KELET Legújabb hírek

Tatarescu és Dinu Bratianu „megretusálják” a munkavédelmi törvényrendeletet

A Dreptatea éles támadása az Iparügyi minisztériumban történő panamázás ellen

Bucuresti, május 7. (Az Uj Kelet tud.) Dinu Bratianu ma délelőtt fogadta Pop Valer dr ipari és kereskedelmi miniszter látogatását, akivel a román munka védelmét szabályozó törvényrendeletéről folytatott hosszas megbeszélést. Pop Valer dr ezután Tatarescu miniszterelnökkel jelent meg audiencián. Az iparügyi miniszter beszámolt Tatarescunak a liberális párt vezérével folytatott tárgyalásai eredményeiről. Az Adeverul ezelebből a megbeszélésekből arra következtet, hogy Pop Valer dr ismert törvénytervezetét a liberális pártelnök és a miniszterelnök együttes közreműködésével „megretusálják”.

„Megfésüljük” a nemzetvédelmi törvényt

Dinu Bratianu egy pillanatig sem csinált titkot azon meggyőződéséből, hogy károsnak tart olyan törvényes intézkedéseket, melyek bányákban hathatnak az ország gazdasági életére. A liberális párt egyébként is megállapította a legutóbbi választások alkalmával, hogy a közölt törvénytervezet nem örvendő túlzott népszerűségnek. Ennek megfelelően a javaslatot úgy gazdasági, mint politikai szempontból revízió alá veszik. A jövő héten a dekretumok ügyében semmilyen változás nem történhetik. Dinu Bratianu szombat délután Floricára utazik, Bratianu Ionel bírtokára, majd innen Dragasaniba folytatja útját. Május 10-re a liberális párt vezére visszatér a fővárosba. Ezalkalommal megállapodnak Tatarescu miniszterelnökkel egyetemben a minisztertanács időpontjában, amelyen Dinu Bratianu is megjelenik és amelyen véglegesen döntenek majd ebben az immár tengerikigyóvá dagadó kérdésben.

Ion Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke dobresti bírtokára utazott. Onnan vasárnap tér vissza a fővárosba, hogy résztvegyen a május 10-iki ünnepeken, melyen egyébként megjelennek a nemzeti parasztpárt összes előkelőségei. Kivételt ez alól egyedül Maniu képez, aki pillanatnyilag Bécsben tartózkodik és onnan a hét végén folytatja útját Németországba. Maniu utjának első állomása München lesz, ahol néhány napig fog tartózkodni a volt miniszterelnök. Németországból Svájcra át Franciaországba folytatja útját Maniu, aki előreláthatólag két hónapot fog külföldön eltölteni.

Vaida országos körútra indul

Vaida Sándor és Goga Octavian természetesen résztvesznek a május 10-iki ünnepeken. Vaida bucaresti tartózkodása alkalmával értekezletre ülnek össze a Frontul Romanesc vezetői. Ezután, mint hírlik, Vaida ismét országos körútra indul és a zászlóbotása alkalmával tartott előadásokhoz hasonló témájú beszédeket fog tartani az ország különböző centrumaiban.

A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, mai számában élesen támadja Pop Valer dr iparügyi minisztert. A lap rámutat arra, hogy a kontingentálási hivatalnál különös dolgok történnek. A külkereskedelmi hivatalok ajtai a miniszter rendeleteiből kifolyólag szigorúan le vannak zárva. Csak Pop Valer dr, valamint az iparügyi államtitkár személyes barátainak van oda bejárása. Az érdekeltek, akik ilyen körülmények között képtelenek kérényeik elintézéséről gondoskodni, kénytelenek azokhoz fordulni, akiknek szabad bejárásuk van és természetesen megfizetni a kért jutalékokat. Jutalékokat kell fizetni most már egyszerűen azért is, hogy valamely kérelmet egyáltalán elintézzenek. Ellenkező esetben a kéresek heteken át fekszenek az illetékes hivatalokban és várják, hogy az érdekeltek „érdeklődjenek” irányukban, valamint természetesen, hogy „alátámasszák” az illető kéréseket.

Mi történik az iparügyi minisztériumban?

Bár a behozatali engedélyek aprobálása külön bizottság hatáskörébe tartozik, a miniszter és az államtitkár gyakran intéznek el személyesen hasonló kéréseket. Különösen ha azokat a sok kijáró valamelyike terjeszti elő, akik valósággal megtöltik a minisztérium folyóit. Minthogy a régi importőrök kvótája megvan állapítva, új cégeket alapítanak, kizárólag azért, hogy behozatali engedélyekkel üzérkedhessenek. Ezek a behozatali engedélyek

lyek ma már köztudomás szerint cserebere tárgyát képezik; valósággal tízszélei árfolyamuk van. Így például egy Fiducia nevű cég az utóbbi időben a következő kvóták behozatalára kapott engedélyt: 20 ezer kiló gyapotfonal Csehszlovákiából, 4 ezer kiló szövet, 8 ezer kiló linoleum, 4 ezer kiló függöny, 1200 kiló plüss. Mindezek Németországból kerülnek behozatalra, ahonnan más cégeknek még a legszükségesebb nyersanyag behozatalát sem

engedélyezik. Ezenkívül a Fiducia importálhat: 2000 kiló rádiókészüléket Ausztriából, 2000 kiló bőrt Magyarországból, 600 kiló bádójátékszert, 2000 kiló motorbiciklit és 1000 kiló gramofont. Ez utóbbiakat Japánból fogják importálni, ahonnan eddig senkinek sem sikerült behozatali engedélyt szerezni. A Dreptatea felteszi a kérdést: ki ez a Fiducia cég és meddig tűri a kormány az iparügyi minisztériumnál ezeket az állapotokat.

Benes elnök derűlátóan ítéli meg az európai béke ügyét

Csehszlovákia megegyezést köt mindhárom szomszédjával

PRAGA, május 7. (Rador.) Benes elnök hivatalos körútján Dél-Csehszlovákia Sebestaw, Jindrichow, Hradek, Trebon, stb. városokat tekintette meg. Az elnök csapatszemlélt tartott a helyőrségek felett. Beszédeiben Benes ismételtén kifejezésre jutatta azon meggyőződését, hogy Európa békéjét nem fogják megzavarni. Dacára a feszültségnek és nemzetközi bizonytalanságnak, világosan látható, hogy végül is a nagyhatalmak megegyeznek a közöttük lévő különböző ellentétekben. Nem fogunk beavatkozni ezen ellentétekbe — mondotta Benes — mindenkor igyekezni fogunk előmozdítani a megegyezést és igyekezni fogunk megmaradni eddigi irányvonalunk mellett. Megegyezést készítünk elő szomszédainkkal, Németországgal, Lengyelországgal és Magyarországgal.

Hivatalos jelentés a Hindenburg pusztulásáról

97 utas és személyzet közül 64-et mentettek meg

Lakehurst, május 7. A Hindenburg tragédiájával kapcsolatban kiadták az első hivatalos jelentéseket, amelyek a következőképpen hangzanak:

„A kormányozható léghajó a leszállási műveletek közben robbant fel. A gáz a kábelnek a földre való ledobása után gyulladt meg és a léghajó burka teljes egészében kigyulladt, alig néhány másodpercnyi idő alatt. A léghajó égése órákig tartott és nagy nehézségekkel, inkább kémiai uton, semmint viz segítségével volt lokalizálható. A léghajó teljesen elpusztult. A legutolsó jelentés szerint a 97 utas, illetőleg személyzet közül 64-et mentettek meg, ezek közül husz utast és a személyzet negyvennégy tagját. A munkálatok folynak az elégtel léghajóban maradt utasok felkutatása után. Lehmann és Pruss kapitányok súlyos égési sebeket szenvedtek. Wittsmann kapitány sérületlen maradt. A lakehursti repülőteret katonai kordon vette körül és a rendőrök nem engedtek be senkit a helyszín-

re. Megtették a lépéseket arra is, hogy a vizsgálóbizottság munkáját megkönnyítsék. Egy civil, aki a várakozók között volt, segítséget akart nyújtani, de súlyos égési sebeket szenvedett és meghalt. A hatóságok szerint még korai volna határozott következtetéseket levonni a szerencsétlenség okáról.”

Dr Eckener, aki — mint megírtuk — Gräb-ban nyilatkozott a szerencsétlenségről, Berlin felé való útjában Bécsben is kiszállt, ahol kijelentette, hogy ötvenszázalékos valószínűség szerint szabotázok okozta a Hindenburg robbanását. Ha ezt a feltevést a vizsgálat elveti, akkor fennmarad az az eshetőség, hogy a szerencsétlenséget a vihar okozta. Csak a harmadik lehetőség volna, hogy szikrától robbant volna fel a léghajó gáza. Dr Eckener még kijelentette, hogy a lakehursti katasztrófa után nem biztos, miszerint a Graf Zeppelin léghajó folytatni fogja délamerikai utjait.

Éles harcok legyében ül össze a román ügyvédszövetségnek a numerus clauzust elhatározó kongresszusa

BUCURESTI, május 7. Vasárnap délután 10 órakor nyílik meg a fővárosban az országos ügyvédszövetség kongresszusa, mely eddig több mint 1500 ügyvéd jelentette részvételét. A kongresszus napirendjének egyetlen pontja az ügyvédi kamarák elnökségének kérdése. A szembenálló tábor között előreláthatólag éles harc fog a kongresszus során kifejlődni a hozandó határozat fölött. Míg a demokrata ügyvédek elleneznek bármilyen természetű megszorítást, addig másik oldalon már a mérsékeltabb ügyvédek is hajlandók hozzájárulni ahhoz, hogy a kamarákba a további tagfelvételeket a későbbi időkben a román ügyvédek arányára (73 százalék) megjelöljék. Megjegyezni kívánjuk, hogy az ügyvédszövetség legutóbbi hivatalos kimutatása szerint a román ügyvédek az országos ügyvédek 67 százalékát alkotják.

Saveanu és Malypetr beszédei a kisantant-államok parlamenti képviselőinek belgrádi találkozásánál

Belgrád, május 7. (Rador.) A cseh és román parlamenti küldöttségek tegnap reggel különvonnattal Mladenovatzba mentek, majd autón Oplenatzba hajtottak, ahol koszorúhelyzetek el Sándor király sírjára. (Az utazás az Avala hegyre mentek, ahol megkoszorúzták az ismeretlen katona sírjait.) A község és a hatóságok meleg ünnepléssel részesítették a vendégeket.

Tegnap este a jugoszláv parlament tagjai diszvacsorát adtak román és csehszlovák kártársaik tiszteletére. Ma Zsuranics, a jugoszláv szenátus elnöke rámutatott arra, hogy a jugoszláv parlament tagjai mindezzel igyekezni fognak kimutatni elismerésüket azon fényes fogadtatásért, amivel őket a két barát állam fővárosaiban részesítették. (A jelenlegi értekezlet meghaladja a szokásos találkozókat keretét és jelentőségét a külön politikai fontossága van. Saveanu a román-csehszlovák történelmi kapcsolatokról beszélt. Hangoztatta, hogy az értekezlet bizonyítéka a három ország tartós barátságának és maradéktalan kölcsönös bizalmának. Malypetr, a csehszlovák képviselőház elnöke hangoztatta, hogy a három ország kapcsolatai egymás iránt nem mutatnak jeleket, hanem azok a függetlenség és nemzeti egység harcaiból akadtak. Közös erőfeszítések által ellenállunk a legerősebb nyomásnak is, de ha széthuzunk, legyőzöttünk.

— Ünnepi istentisztelet május tizedikén. A cluji orthodox zsidó hitközség Páris utcai nagytemplomában hétfőn, május hó 10-én délután fél 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz amelyhez a hitközség tagjai ezuton hivatalos meg.

— A rendőrség közleményei. A közlekedési törvény 38-as és 39-es paragrafusai értelmében, amely előírja az autóművezetők számára a törvény és az összes életben levő rendeletek ismeretét, valamint annak megállapítását, hogy az autóművezető, hajtási igazolványának kiállítása után nem szenvedett-e olyan sérüléseket, amik az autóművezetésre képtelenné teyék, a belügyminisztérium jóváhagyásával a rendőrség közlekedési osztálya elrendeli a következőket: Mindazok, akik hivatásszerűen üzik az autóművezetést és 1937 április 1-eje előtt kaptak hajtási igazolványt, kötelesek vizsgabizottság elé állni. Ezért az összes autóművezető, akik hivatásszerűen üzik ezt a mesterséget, kötelesek hajtási engedélyre jogosító könyvecskéket a rendőrség forgalmi osztályán, 1937 május 30-ikáig letétbe helyezni. (A könyvecskéket letétbe helyezésekor a tulajdonos tíz napi érvényű átvételi elismervényt kap, ami igazolásul szolgál. Ezen tíz nap alatt az autóművezető köteles a vizsgát letenni. A cluji rendőrkvesszurán jelentkeznek mindazok a sofőrök, akik ettől a rendőrségtől nyertek hajtási engedélyt, függetlenül attól, hogy jelenleg melyik megye területén laknak. A nem látmozott könyvecskéket a rendőrség érvénytelennek nyilvánítja és elkoboztatja.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMÁSA

CENZURAT

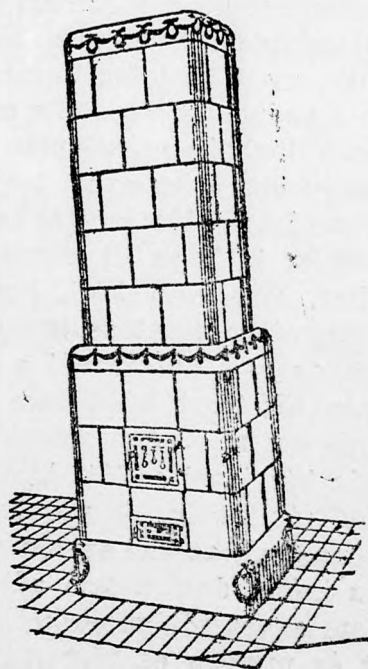
I. osztályu

bisziřai kályhák, kandallókat kályhák, kandallókat raktáron tart

Graef kályhás

Szállít helyi gyártmányu kályhák is, eszközöl átrakást, javítást és fanyencfalburkolást

Piata Unirii 8 udvarban

Taxa po plătite in No. 22471

10. Telefon Havonta 12 évre 600, e földre: Hav félre 12, detések dij KELET“ zsidóság eg ja. Cikkeit forrás meg

Az ügy

A „...“ tiben kong tenként ü A napirend vedő kamará Más szóva vagy éppen Lehetséges zsfaltság l Az is kétség zás zátonyr sági krízis, tékek és az homokjában. Ez a pályá togat a fiat De hihetlet riülmények k tes —, hogy okát a zsidó resik. Az a dennek okát vossagát a hatalmasodo amelynek ta intellektuális eleve a dolg értését vár. A napiren elromanosítá lyet a kama telkesedéssel valóan a ro fogja üdvöz tésében. H van egy ilye ságának öss száalékot k január elsej sai szerint ügyvédi kar száalékkal öt száalék etrendős, a „...“ kampánynak a zsidó és k zalk! Mil csak 72 szá kai román megszünnek mai pangás előlétekk.

Hát nyilv lékről van s

Az ügyvé

— Ünnepi istentisztelet május tizedikén. A cluji orthodox zsidó hitközség Páris utcai nagyttemplomában hétfőn, május hó 10-én délután fél 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz amelyhez a hitközség tagjai ezuton hivatalos meg.

— A rendőrség közleményei. A közlekedési törvény 38-as és 39-es paragrafusai értelmében, amely előírja az autóművezetők számára a törvény és az összes életben levő rendeletek ismeretét, valamint annak megállapítását, hogy az autóművezető, hajtási igazolványának kiállítása után nem szenvedett-e olyan sérüléseket, amik az autóművezetésre képtelenné teyék, a belügyminisztérium jóváhagyásával a rendőrség közlekedési osztálya elrendeli a következőket: Mindazok, akik hivatásszerűen üzik az autóművezetést és 1937 április 1-eje előtt kaptak hajtási igazolványt, kötelesek vizsgabizottság elé állni. Ezért az összes autóművezető, akik hivatásszerűen üzik ezt a mesterséget, kötelesek hajtási engedélyre jogosító könyvecskéket a rendőrség forgalmi osztályán, 1937 május 30-ikáig letétbe helyezni. (A könyvecskéket letétbe helyezésekor a tulajdonos tíz napi érvényű átvételi elismervényt kap, ami igazolásul szolgál. Ezen tíz nap alatt az autóművezető köteles a vizsgát letenni. A cluji rendőrkvesszurán jelentkeznek mindazok a sofőrök, akik ettől a rendőrségtől nyertek hajtási engedélyt, függetlenül attól, hogy jelenleg melyik megye területén laknak. A nem látmozott könyvecskéket a rendőrség érvénytelennek nyilvánítja és elkoboztatja.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMÁSA

CENZURAT